

Bilaga 2 Uppföljning av tillsynsplanen 2018

Miljöbalken m.fl tillsynsområden

Av tillsynsplanen framgår för de olika tillsynsområdena:

- Antal timmar som planeras för tillsynen. En del av tiden faktureras medan annan tid hör till delar av tillsynen som inte är debiteringsbar, till exempel hantering av överklaganden.

- Av tillsynsplanen framgår också arbetsinriktningen för tillsynsområdena och deras målsättning. Nyckelindikatorerna har tagits fram för att visa på resultat av arbetet och de bidrar samtidigt till att ge en bild av tillståndet inom områdena.

VP, levererade timmar T2 samt prognos på årsutfall

Lagområde/bransch	Totalt antal timmar tillsyn (VP)	-varav direkt debiterbara timmar (VP)	Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
Tillsyn enligt Miljöbalken Totalt	76032	41836	21548	38707
Tillsyn enligt 7 kap Miljöbalken Skyddade områden	1723	1275	849	1380
Tillsyn enligt 9 kap Miljöbalken Miljöfarlig verksamhet Summa (miljöskyddstillsyn)	17319	12005	5470	10837
Tillsyn enligt 9 kap Miljöbalken Miljöfarlig verksamhet Summa (hälsoskyddstillsyn)	39772	19623	10797	17903
Tillsyn enligt 10 kap Miljöbalken Förorenade områden Summa	2995	2005	1367	1850
Tillsyn enligt 14 kap Miljöbalken Kemiska produkter Summa	9237	5393	2385	5232
Tillsyn enligt 15 kap Miljöbalken Farligt avfall och övrigt avfall Summa	4227	1406	525	1323
Solarier	220	70	60	70
Legionella	159	9	58	62
karantäns & saneringsbevis	300	50	37	50
Tobakslagen	50	0	0	0
Sprängämnesprekursorer	30	0	0	0

Miljöbalken kap 7 Skyddade områden

Inriktning: Minst fem tillsynsbesök i de större reservaten samt minst två tillsynsbesök i övriga reservat. Ett besök vardera till stadens två naturminnen; Bergsbrant vid Påsundsberget samt flyttblock i Vårberg. Vid besöken granskas efterlevnad av syften, föreskrifter, dispenser och andra beslut som fattats med stöd av miljöbalken 7 kap. Med rådgivning, information och stödjande verksamhet bidrar miljö- och hälsoskyddsnämnden till att Stockholms natur- och kulturresevat sköts och utvecklas så att biologiska och rekreativa värden upprätthålls och stärks.

Målsättning: För år 2018 ska följande uppnås i tillsynen:

1. rådgivning angående skötsel och genomförande av projekt genom möten med reservatsförvaltare och verksamhetsutövare med syfte att uppnå gynnsam bevarandestatus och minimera negativ påverkan i reservaten.
2. deltagande i arbetet med att tillgängliggöra reservaten och utveckla och stärka rekreativa och ekologiska värden, med fokus på personer med funktionsnedsättning samt barn och unga i samråd med berörda stadsdelsnämnder, idrottsnämnden, utbildningsnämnden och exploateringsnämnden.
3. deltagande i arbetet med att utreda anläggandet av två leder för stigcykling i Nackareservatet och Kyrkhamns naturreservat.
4. uppföljning av biologisk mångfald med särskilt fokus på groddjur och fladdermöss.
5. medverka i arbetet med att inrätta naturreservat i Årstaskogen och Årsta holmar samt Rågsveds friområde i samråd med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.
6. medverka i utredningsarbetet för nya reservat i Kyrkhamn och Hagsätraskogen (Östra Älvsjöskogen).

Indikator:

Andel reservat som uppfyller gynnsam bevarandestatus (följs upp var femte år, nästa gång 2020)

Uppföljning:

1. Samtliga reservat har besökts under året. Förvaltningen har fört dialog och ställt krav i projekt som Järvabadet, Förbifart Stockholm, Stockholms Ström och andra ledningsdragningar som berör reservaten. Barkarby motorstadium är nu avvecklad och avstudad. Ett stort antal åtgärder som utförts av förvaltarna har bidragit till att upprätthålla och förbättra biologisk mångfald och tillgänglighet i reservaten. En särskild åtgärd har varit att tillföra vatten till flera groddammar denna torra sommar.
2. Förvaltningen har tagit initiativ till dialog mellan förvaltningarna om möjligheter att anlägga toaletter i våra naturområden. Ingen förvaltning har idag ansvar för denna viktiga tillgänglighetsfråga.
3. Utredningsarbetet pågår. För Nackareservatet i samarbete med Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Fastighetskontoret. I Kyrkhamn med Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
4. Uppföljningen av reservatens småvatten pågår. Samtliga dammar och bäckar i Sättraskogen, Kyrksjölöten och Judarskogen har hittills besökts vid ett tillfälle.
5. Förvaltningen har aktivt deltagit i arbetet med att inrätta Årstaskogen och Årsta holmar naturreservat samt Rågsveds naturreservat. Besluten har vunnit laga kraft under året.
6. Förvaltningen har aktivt deltagit i arbetet med att inrätta ett reservat i Hagsätraskogen. Arbetet med att inrätta reservat i Kyrkhamn har återupptagits innan sommaren med ambitionen att ta fram ett förslag på ny reservatsgräns.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
13	13	1723	1275	348	100

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
849	1380

Miljöbalken kap 9 Vägtrafik

Inriktning: Tillsynen bedrivs i huvudsak genom granskning av egenkontroll avseende miljöpåverkan från Trafikverkets och Trafikkontorets väganläggningar samt från Trafikförvaltningens busstrafik.

Målsättning: Under 2018 ska följande uppnås inom tillsynen:

1. att TK och TrV fortsatt genomför bullerskyddsåtgärder vid förskolor och skolor enligt tidigare uppmaning från MHN.
2. att TK tar fram en åtgärdsplan för ytterligare bullerskyddsåtgärder för de gator där bullernivån utomhus överstiger 71 dBA vid fasad med målsättningen om högst 30 dBA inomhus.
3. att TK genomför fortsatta dammbindningsåtgärder på samtliga gator där risk för överskridande av MKN för PM10 föreligger.
4. att TrV genomför åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för luftkvalitet
5. att TK följer sin underhållsplan för att förbättra stadens bullerskärmar
6. att TK inventerar möjligheten att förbättra bullerskärmar ur akustisk synpunkt, t.ex. genom att sätta på absorbenter.
7. att utreda hur växtbeklädda bullerskydd kan användas för att minska buller i anslutning till vägar.
8. att MF genom samverkan bevakar att TrF utredning avseende införandet av elbusstrafik i Stockholm tar hänsyn till lokala buller- och luftföroreningsförhållanden samt att bullerprestanda ingår i upphandling av elbussar.
9. att TK använder mindre stenstorlek i vägbeläggningar för att minska bullerexponeringen (enligt stadens åtgärdsprogram för buller) och att det anges i teknisk handbok.
10. att TK genomför bullerskyddsåtgärder för minst ett rekreativområde.
11. att MF tar fram Stockholms åtgärdsprogram för buller för perioden 2019-2023 i samverkan med berörda trafikmyndigheter samt förvaltningar i staden, i enlighet med förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675).
12. att TK följer upp effekten på buller och luftkvalitet av den gröna asfalt som lägg ut under 2017 och 2018
13. att en tillsynsutredning tas fram om dagvatten från vägtrafiken.
14. att tillse att stadens arbete med miljözoner för lätta fordon blir så bra som möjligt.

Nyckelindikatorer: Nyckelindikatorer: 1) Antal dygn då MKN för PM10 överskridits. Årsmål max 35 dygn. Hittills under 2018 har Hornsgatan, S:t Eriksgatan samt Essingeleden haft över 30 dygn med PM10 halter över 50 µg/m³. 2) Antal dygn då MKN för NO₂ överskridits. Årsmålet max 7 dygn har redan överträts intill Essingeleden och Hornsgatan. Det kan inte heller uteslutas att miljökvalitetsnormen kommer att överträdas på fler innerstadsgator under 2018. 3) Andel bostäder som uppfyller de riktvärden som fastställts av riksdagen (prop. 1996/97:53) inomhus. Årsmål 100 %. T2:91 %

Uppföljning:

1. Hittills i år har inga skolor/förskolor åtgärdats. Trafikkontoret utreder åtgärder på ett par förskolor. 2. Ingen åtgärdsplan har tagits fram än. Genom beslut i stadens bullerskyddsgrupp kommer den att ingå i nästa åtgärdsprogram mot buller 2019-2023. 3. Trafikkontoret har fortsatt med dammbindningsåtgärder vilket har bidragit till att miljökvalitetsnormen för PM10 klaras. 4. Trafikverket har genomfört åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för luftkvalitet, vilket fr.a. innefattar dammbindning längs infartsleder till Stockholm. 5. Underhåll av bullerskärmar sker löpande. 6. Inga insatser för att effektivisera bullerskärmar har inletts. Genom beslut i stadens bullerskyddsgrupp kommer den att ingå i nästa åtgärdsprogram mot buller 2019-2023. 7. Arbete pågår. Uppdrag i budget som redovisas vid årsskiftet. 8. Trafikförvaltningen har informerats om vikten av att ta hänsyn till lokala buller- och luftföroreningsförhållanden. 9. Trafikkontoret har lagt beläggning med mindre stenstorlek på delar av Hornsgatan. Uppföljning och utvärdering av beläggningen kommer att ske under 2019. Fler gator som ska få lågbullrande beläggning kommer att ingå i kommande åtgärdsprogram mot buller. 10. En utredning har genomförts vid Elektraparken visade att det inte skulle vara effektivt på grund av påverkan från andra gator. Blomsterdalen i Årstadal/Marievik i Liljeholmen utreds istället. 11. Stockholms ÅGP för buller för perioden 2019-2023 beräknas bli klart under 2018. 12. Ljudmätning före och efter ny beläggning på Hornsgatan visar 3 dBA minskning. Mätresultaten behöver analyseras vidare. Motsvarande mätning planeras vid Ulvsundavägen. 13. Tillsynsutredningen om dagvatten från vägtrafiken beräknas bli klar hösten 2018. 14. Miljöförvaltningen deltar i en utredning om konsekvenser av miljözon för lätta fordon i staden.

Kommentar: Omfattande utredningsarbete (tillsynsutredning dv samt åtp buller) ger mer indirekt samt ej debiterbar tid tillsammans med personalomsättning inom branschen ger under året en tillgälligt lägre debiterbar tid jmf med tidigare år.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
3	3	3289	2581	610	98

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
1320	2300

Miljöbalken kap 9 Motorbanor

Inriktning: Granskning sker av motorbanors egenkontroll med avseende på miljöpåverkan samt efterlevnad av miljöbalken och myndigheters beslut. Två inomhusbanor och två utomhusbanor (en "halkbana" och en för radiostyrda bilar). Ett tillsynsintervall om ca 5 år är satt för inomhusbanor samt halkbanan. I övrigt initieras tillsyn vid eventuella klagomål på verksamheterna.

Målsättning: Under år 2018 kan visst efterarbete behövas efter avvecklingen av Barkarby motorsportbana. Motorsportbanan ska enligt beslut vara avvecklad år 2017.

Nyckelindikatorer: 1) Antal befogade klagomål på motorsportverksamheter. Årsmål 0 st. Utfall: 0 st.

Uppföljning:

Under perioden har visst efterarbete lagts ner för arbetet med avvecklingen av Barkarby motorstadion. I övrigt har ingen tillsyn bedömts behövas för övriga små verksamheter inom branschen

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
4	0	10	0	0	10

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
7	10

Miljöbalken kap 9 Spårtrafik

Inriktning:

Tillsyn av miljöpåverkan från trafikförvaltningens och Trafikverkets spåranläggningar och granskning av egenkontroll. Tillsynsbehovet har minskat till följd av minskad miljöpåverkan och antalet direkt debiterbara timmar har till följd av detta minskat med 100h mellan åren 2014-2017.

Målsättning:

För år 2018 ska tillsynen leda till

1. att trafikförvaltningen slutför arbetet med bullerskyddsåtgärder för skolor och förskolor enligt gjorda bullerskyddsutredningar
2. att trafikförvaltningen slutför arbetet med bullerskyddsutredningar för spårdepåer.

Nyckelindikatorer:

Nyckelindikatorer: Andel bostäder som uppfyller de riktvärden som fastställts av riksdagen (prop. 1996/97:53) inomhus. Årsmål 100 %. Utfall 100%.

Uppföljning:

1. Arbetet med att genomföra bullerskyddsåtgärder vid skolor och förskolor är klart.
2. Bullerskyddsutredningarna för spårdepåer är klara. Det pågår nu installationer för smörjning av Vällingbydepån för att motverka tågskrik. Om det faller väl ut kommer smörjning att ske även på andra depåer.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
2	2	272	210	42	20

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
78	200

Miljöbalken kap 9 Flyg

Inriktning: Tillsyn av miljöpåverkan från Bromma flygplats och granskning av Swedavias egenkontroll. Nyckelindikator: Antal överskridande av bullervillkoret avseende FBN 55 dBA.

Målsättning: Under 2018 ska följande uppnås inom tillsynen:

1. att Swedavia färdigställer första etappen (av två) av bullerskärm mot Bromma kyrka.
2. att Swedavia kontinuerligt fortsätter arbetet med att förbättra hantering av markbuller.
3. att Swedavia tar fram en strategi för hur föroreningarna vid brandövningsplatserna ska hanteras.
4. att Swedavia färdigställer arbetet med ombyggnad för att förbättra uppsamlingen av glykol och möjliggöra återvinning av uppsamlad glykol.

Nyckelindikatorer: Nyckelindikator: Antal överskridande av bullervillkoret avseende FBN 55 dBA. Årsmål 0 st. Utfall 0 st.

Uppföljning:

1. Arbetet med bullerskärmen mot Bromma Kyrka är för tillfället pausad på grund av att man misstänker att skärmen kan störa ILS (instrumentlandningssystem) bana 30. Utredning pågår.
2. Återkommande diskussioner och mailväxling med Swedavia om hur de avser hantera markbullret när tvärbanan dras fram förbi Bromma flygfält. Det handlar om att man behöver skapa ett bullerskydd som minst motsvarar de byggnader som måste rivas och att situationen under byggskedet inte får bli märkbart sämre. Kvantifierat som dB och månader. Diskussion pågår om placering av bullerskärm mot Mariehäll.
3. En rapport om länshållningsvatten har inlämnats i juli månad för hur föroreningar från brandövningsplatserna ska hanteras. Granskning av rapporten inleds efter semestrarna. Vad gäller PFAS i markföroreningar fortgår Swedavias arbete med att ta fram en strategi för rening. Tillsynsmyndigheten har framfört att Swedavia ska arbeta utifrån att reningen ska ske till sådan grad som är tekniskt möjlig för att nå så låga nivåer som möjligt.
4. Swedavia har inlett arbetet med att installera en ny "glykoltippficka", en uppsamlingsvolym för glykol. Planerad driftsättning är den 1 oktober 2018.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
1	1	362	209	113	40

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
114	209

Miljöbalken kap 9 Hamn & Sjöfart

Inriktning:

Granskning sker av verksamhetsutövarens egenkontroll bland annat genom granskning av miljörapporter. Hamnverksamhet/skärgårdstrafik. Uppföljning av efterlevnad av tillståndsvillkor, domstolsremisser.

Målsättning 2018:

- säkerställa att Hamnen upprätthåller en god egenkontroll ur miljö- och hälsosynpunkt.
- säkerställa att Hamnen efterlever villkor för dagvattenhanteringen till den utbyggda Värtapiren och övriga ytor i Värtahamnen.
- aktivt delta i fortsatta överläggningar vad gäller prövningen av Hamnens villkor/ hamnverksamhet.
- besvara frågor från allmänheten inom en vecka.

Nyckelindikatorer:

1. Antal befogade klagomål. Årsmål 0 st. Utfall: 0 st.

Uppföljning:

Tillsynstid har hittills lagts ner på följande aktiviteter:

- * Granskning av miljörapporter(Nybrokajen, Stadsgården, Skeppsbron, Masthamnen, Södra Hammarbyhamnen och Värtahamnen-Frihamnen. Alla kom in tid och inga avvikelser har konstaterats.
  - * branschrapportskrivning för nämnden, mars-april 2018.
  - * Hantering av hamnrelaterade klagomål av olika slag, buller- och luktstörningar(både befogade och obefogade klagomål). Pga den heta sommaren och folks behov av att vädra, har t ex flera klagomål inkommit om stenkoleldade ångbåten Blidösund. Rök och lukt från koleldningen är mer påtagligt nu och folk upplever det mycket störande. Mf har svarat alla klagande att vi inte har ställt några specifika reningskrav på båten. Detta dels då de tekniska möjligheterna att rena båtens utsläpp till luft är begränsade, förutsatt att man bevarar båtens ursprungliga konstruktion, dels då båtens utsläpp inte bedöms utgöra ett hälsoproblem eftersom användningen är så pass begränsad. Denna båts emissioner är alltså ytterst liten jämförd med hela Stockholms utsläpp till luft.
  - * Aktivt deltagit i Hamnens dom som kom in i våras gällande slutliga villkor för omgivningsbuller vg Nybrokajen och Södra Hammarbyhamnen. I beslutet åläggs Hamnen också att uträtta en handlingsplan för att minska höga ljudnivåer från externa fartyg. Förvaltningen har fått in handlingsplanerna nu och granskning pågår.
- Resultat: Hamnen förbättrar ständigt sin egenkontroll dels med hjälp av sitt pågående miljöarbete och dels mha förvaltningens miljötillsyn.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
6	5	420	240	90	90

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
58	224

Miljöbalken kap 9 Exploateringsprojekt

Inriktning:

Byggherrars och entreprenörers egenkontroll vid stora och 10 mindre (ca 5 st egenintierade och ca 5 som följs upp via klagomål) exploateringsprojekt.

De större projekten är:

Förbifart Stockholm, Mälarbanan, Ombyggnation av Getingmidjan, Slussen, CityLink, Avloppstunnel Bromma – Henriksdal, Avloppstunneln Mässtunneln, Älvsjö – anslutning mot Henriksdalstunneln. Nya tunnelbanan 3 grenar + en depå. Värtabanan, Trafikverket och Värtabanan Exploateringskontoret.

Stor andel rådgivning, information och för år 2018 domstolsremisser och -förhandlingar (Remiss för Nacka-Söder, Huvudförhandlingar t-bana Nacka-Söder och Odenplan-Arenastaden, ytterligare förhandlingar om någon av de tre linjerna överklagas). Även obefogade klagomål måste hanteras trots god egenkontroll. Indirekt tid för att identifiera mindre exploateringsprojekt. Den höga andelen ej debiterbar tid består främst av de omfattande tillståndsremisser som nämnden har att yttra sig över samt obefogade klagomål. Antal objekt som redovisas till höger avser stora exploateringsprojekt med återkommande tillsyn.

Målsättning:

För år 2018 ska följande uppfyllas inom tillsynen:

Mindre exploateringsprojekt:

Utrustningskrav för rening av byggvatten ska tillämpas vid inspektioner. Minimum erforderlig oljeavskiljning samt sedimentering.

Det finns ett behov av att byggherrar har ett ökat fokus på förebyggande åtgärder med avseende på bullerstörningar. Frågan ska lyftas särskilt vid inspektioner.

Stora infrastrukturprojekt:

Bibehålla en hög nivå inom egenkontrollen som Trafikverket har inom sina projekt och tillse att fungerande rutiner och förhållningssätt överförs till de nya stora projekten, exempelvis för nya Tunnelbanegrenar (Landstinget (FUT))

Nyckelindikatorer:

Nyckelindikatorer: 1) Antal befogade klagomål. Årsmål 0 st. Utfall: 4

Uppföljning:

Endast ett fåtal inspektioner av mindre exploateringsprojekt har genomförts. I inget av dem har det varit aktuellt med frågor om byggvatten. Däremot har bullerfrågor lyfts.

De stora infrastrukturprojekten fortsätter att generera mycket arbete, dels genom fortsatta prövningar, t.ex. av tunnelbanans gula linje, men även genom en rad avvikelser gällande arbetstider för pågående byggprojekt. I synnerhet Slussen och Getingmidjan, där arbetena måste bedrivas med hänsyn inte minst till att kollektivtrafiken ska fungera, skapar ofta behov av arbete på avvikande tider etc.

De stora, nu pågående, infrastrukturprojekten har genomgående mycket hög nivå på egenkontrollen. Två konstaterat befogade klagomål har noterats hitintills i år, fläktbuller från förbifartens tunnlar och buller till Sheratons gäster i samband med renoveringen av Getingmidjan. Båda klagomålen har hanterats på ett tillfredsställande sätt av verksamhetsutövarna.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
11	11	1500	780	100	620

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
455	800

Miljöbalken kap 9 Energianläggningar

Inriktning:

Tillsyn över efterlevnaden av tillståndsvillkor samt egenkontrollen vid de stora energiproduktionsanläggningarna och fjärrvärmenätet. Att verksamheterna följer givna miljötillstånd och dess villkor och generellt verkande regleringar, t ex förordning om stora förbränningsanläggningar. Tillsynsaktiviteterna utgörs, förutom av inspektioner/möten, av granskning av miljörapporter, hantering av avvikelserapporter mm. Tillsyn över köldmedieanvändning vid Fortums anläggningar ingår. Hantering av domstolsremisser avseende de stora anläggningarna. Indirekt tid för inläsning av förändrad lagstiftning, direktiv för förbränningsanläggningar, kylanläggningar etc. Då ett flertal av anläggningarna omfattas av IED-direktivet förväntas också särskilda krav för rapportering av tillsynen över dessa anläggningar.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till luft och bullerstörningar reduceras så långt som möjligt.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter säkerställa att verksamhetsutövarna följer givna tillståndsvillkor
2. genom hantering av avvikelserapporter, krav på redovisning av förändringar/förbättringar med anledning av inträffade incidenter fortsatt bevaka att verksamheternas egenkontroll upprätthålls
3. genom deltagande i/yttranden i prövningsärenden verka för att verksamheternas villkor utformas på ett sätt som ger minsta möjliga negativa påverkan på omgivningen
4. att hantera klagomål etc. i enlighet med de servicemål som gäller för förvaltningen. Begreppet servicemål används här - och i fortsättningen i tillsynsplanen - som ett sammanfattande ord för ambitionen att handlägga anmälningsärenden inom sex veckor och att kontakt med utpekad störningskälla vid klagomål ska tas inom tio dagar.

Nyckelindikatorer:

1. Antal överskridanden av riktvärden. Årsmål 0 st. Utfall: 20
2. Antal befogade klagomål. Årsmål 0 st. Utfall: 1

Uppföljning:

1. 18 anläggningar har lämnat miljörapporter som granskats. Rapporterna har besvarats och ärendena har, i de fall kompletteringar inte krävts, avslutats. Villkorsöverträdelser, avseende riktvärden, har rapporterats.
2. De överskridanden som rapporterats handlar t.ex. om riktvärden för CO, NO_x till luft och suspenderat material i avloppsvattnet för Värtaverket.
3. Nämnden har yttrat sig i det överklagade ärendet avseende slutliga villkor för Högdalenverket, den av bolaget yrkade ändringen tillstyrks. För Värtaverket har tillståndsansökan för att använda annat bränsle (R/T-flis) i KVV8 påbörjats. Nämnden har tillstyrkt ansökan om fortsatt och utökat tillstånd för Skarpnäcksverket.
4. pågår kontinuerligt - fortsatta klagomål avseende Värtaverket har hanterats. Dessa berör dels upplevda störningar från transporter och dels mer diffusa bullerstörningar.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
31	26	1534	1184	200	150

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
550	1180

Miljöbalken kap 9 Avfall

Inriktning:

Branschen omfattar knappt 80 verksamheter med olika former av tillstånds- eller anmälningspliktig avfallshantering. Det handlar om mellanlagring, sortering och annan behandling av avfall. I fokus för tillsynen är verksamhetsutövarnas villkorsefterlevnad, egenkontroll och förbättringsarbete. Hantering av dagvatten inom anläggningarna och hantering i enlighet med den s.k. avfallstrappan, dvs. att försöka nå ökad återanvändning, är andra centrala frågeställningar. Relativt hög andel indirekt debiterbar tid pga. många objekt och många avstämningsfrågor mellan branschens handläggare.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand bullerstörningar, nedskräpning och dagvattenpåverkan reduceras så långt som möjligt. Ett annat viktigt mål för tillsynen är att stimulera till ökat återbruk/ökad återvinning av de material branschen hanterar.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter säkerställa att verksamhetsutövarna följer givna tillståndsvillkor
2. genomföra tillsynsbesök på 52 verksamheter, med fokus på egenkontrollen
3. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna
4. genom fortsatta diskussioner med Elkretsen, återvinningscentraler och anläggningar för förbehandling av elavfall verka för en förbättrad hantering av elektriskt och elektroniskt avfall

Nyckelindikatorer:

- 1) Antalet befogade klagomål. Årsmål 0 st. Uppföljning: 0 så långt i år.
- 2) Andel företag, där dagvattenpåverkan kan befaras som installerat rening. Årsmål 100% Utfall: 100 %

Uppföljning:

1. 14 anläggningar lämnar miljörapporter som granskats. Rapporterna har granskats och besvarats och ärendena har avslutats. Inga villkorsöverträdelser har rapporterats men i ett fall har rapporten kommit in för sent och beslut om miljöstraffavgift har därför meddelats.
2. 17 verksamheter har hittills fått ett eller flera tillsynsbesök, fokus ligger på egenkontrollen med speciell inriktning på dagvatten
3. ärendena hanteras i enlighet med servicemålen.
4. förvaltningen har i sitt remissvar över Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter för förbehandling av elavfall påtalat vilka brister/förändringsbehov som noterats i tillsynen. Avvikelsen i prognosticerade debiterbara timmar beror på att objekt fallit bort och branschens intäkter är därför lägre än budgeterat.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
76	50	1188	883	265	40

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
300	755

Miljöbalken kap 9 Avloppsreningsverk

Inriktning:

Tillsyn av avloppsreningsverkens skötsel, inklusive ledningsnät och bräddningar. Fokus på villkorsefterlevnad, egenkontroll samt det arbete som bedrivs för att spåra och minimera felkopplingar, eliminera bräddpunkter etc.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom utsläpp till vatten. Tillsynen har också som mål att säkerställa att verksamhetsutövaren bedriver ett aktivt arbete i syfte att minska påverkan genom bräddningar och arbete för att minska oönskade ämnen i avloppsvattnet/-slammet.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter säkerställa att verksamhetsutövaren följer givna tillståndsvillkor
2. vid behov fortsatt deltaga i prövningen av bolagets tillståndsansökan (SFAR) och verka för att det nya tillståndets villkor utformas för att ge minsta möjliga negativ påverkan på omgivningen
3. genom hantering av avvikelserapporter, krav på redovisning av förändringar/förbättringar med anledning av inträffade incidenter fortsatt bevaka att verksamheternas egenkontroll upprätthålls
4. att regelbundet genomföra möten med företrädare för Stockholm Vatten avseende verkens funktion, ledningsnätet och slammet från verken
5. att hantera klagomål i enlighet med de servicemål som gäller för förvaltningen

Nyckelindikatorer: Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen slam som enligt slamöverenskommelsen håller sådan kvalitet att det kan spridas på åkermark. Årsmål 100 %. Hittills i år klarar allt slam kvalitetskraven.
- 2) Halten fosfor i renat avloppsvatten till Saltsjön ska inte överstiga 0,3 mg/liter Årsmål 100 % . Under kvartal 2 överskreds villkoret (rapporterat i augusti) - åtsalsmälan kommer att ske.

Uppföljning:

1. Stockholm Vattens miljörapporter för 2017 har granskats - inga villkorsöverträdelser har rapporterats
2. mark- och miljödomstolen meddelade dom i december 2017. Beslutet har överklagats av privatpersoner men nämnden har inte givits tillfälle att yttra sig vidare i ärendet
3. pågår kontinuerligt
4. under året har hittills sex möten med företrädare för Stockholm Vatten avseende verkens funktion, ledningsnätet och slammet från verken genomförts
5. pågår kontinuerligt

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
2	2	515	265	200	50

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
190	280

Miljöbalken kap 9 Bilvård - drivmedelsstationer

Inriktning:

Omfattar fordonstvättar, inklusive depåer för bussar och spårfordon, och hantering av motorbränsle. Syftet är att genom granskning av årsrapporter/återkoppling till verksamhetsutövare skriftligt och genom årliga besök hos de större verksamheterna verka för fortsatt minskning av utsläpp av olja och metaller från branschen. Kemikalie- och energifrågor är, förutom avloppsutsläppen, branschens huvudfrågor.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till vatten (avloppsnätet) och säkerställa en god kemikaliehantering.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning av och återkoppling kring verksamheternas redovisning av resultaten från förelagd vattenprovtagning verka för att ett ökat antal anläggningar uppfyller uppställda riktvärden
2. besök hos samtliga anmälningspliktiga tvättanläggningar, ca 65 stycken
3. inspektera en tredjedel av de mindre tvättarna och bensinstationerna inspekteras - detta rör sig om 25-talet verksamheter - fokus på egenkontrollen
4. initiera frågan om utbyte av fossil diesel mot förnybara alternativ
5. att hantera anmälningar om ägarbyten/nya verksamheter, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag utan anmärkning på kemikaliehanteringen. Årsmål 100 %. Utfall inte sammanställt - rapporteras i årlig tillsynsrapport.
- 2) Andel anmälningspliktiga fordonstvättar som uppfyller gällande utsläppsriktvärden. Årsmål 100%. %. Utfall inte sammanställt - rapporteras i årlig tillsynsrapport.

Uppföljning:

1. verksamheternas rapporter ska lämnas senast 31 maj. Påminnelser har gått ut till de som inte kommit in. Rapporterna granskas och återkoppling sker vid tillsynsbesök. Det sammantagna utfallet rapporteras till nämnden i årlig branschrapport.
2. 11 av de anmälningspliktiga tvättanläggningarna har hittills fått besök - huvuddelen av besöken sker under årets andra hälft sedan anläggningarna lämnat sina årsrapporter. Totalt har 22 av branschens verksamheter fått besök.
3. 11 av de mindre tvättarna och bensinstationerna har besökts - fokus på egenkontrollen.
4. förvaltningen har sammanställt ett underlag som ska presenteras för nämnden under hösten - förslaget är en uppmaning till de bolag som driver stationer avsedda för den tunga trafiken.
5. pågår kontinuerligt och handläggs i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna. 14 ärenden avseende ägarbyten, nyinstallation och/eller byte av utrustning samt ett par markärenden har hanterats under året.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
140	90	1349	1039	290	20

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
226	1000

Miljöbalken kap 9 Verkstad elektronik

Inriktning: Tillverkande industri, bl.a. ytbehandling, metallbearbetning. Minska utsläpp av metaller till vatten. Tillsynens fokus ligger därutöver på egenkontroll och kemikalieanvändning. Beroende på nedläggningar, uppköp etc. finns idag bara fyra tillståndsgivna verksamheter kvar i staden.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom utsläpp till luft och vatten samt bullerstörningar reduceras så långt som möjligt. Hantering av kemikalier och substitution av sådana är ett annat tillsynsmål.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter /årsrapporter säkerställa att verksamhetsutövarna följer givna tillståndsvillkor/har en fungerande egenkontroll
2. genomföra tillsynsbesök hos 28 av branschens företag , fortsatt fokus på egenkontroll och kemikalieförteckningar
3. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med förvaltningens servicemål

Nyckelindikatorer: Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. Alla företag jobbar med detta.
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 %. Alla företag jobbar med detta.
- 3) Andel företag som uppfyller samtliga gällande tillståndsvillkor. Årsmål 100%. Resultatet är 100%.

Uppföljning:

1. miljörapporter från de tre företag som lämnar sådana har granskats och godkänts. Samtliga verksamheter uppfyller sina villkor. Avvikelser i miljö- och årsrapporter tas upp med verksamheterna vid tillsynsbesök
2. hittills i år har 27 av branschens företag besökts, fokus för tillsynen är egenkontrollen och kemikalieförteckningar
3. pågår kontinuerligt och ärendena hanteras i enlighet med förvaltningens servicemål. Två klagomålsärenden, avseende lukt respektive nedskräpning, har hanterats under året.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
75	28	588	438	150	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
296	400

Miljöbalken kap 9 Verkstäder U-verksamheter

Inriktning:

Inspektion av 80 - 100 små verkstäder, huvudsakligen bilverkstäder. Tillsynen över oljeavskiljare för vilken fastighetsägaren ansvarar ingår. Fokus är grundläggande regler för miljöfarlig verksamhet som avloppsvattenbehandling, hantering och förvaring av kemikalier/avfall etc.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att säkerställa verksamheternas kunskap om grundläggande miljöskydd i form av hantering av kemikalier och avfall samt risk för avloppspåverkan.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. att besöka 80 - 100 verksamheter, fokus i tillsynen på kemikalie- och avfallshantering
2. att hantera klagomål i enlighet med förvaltningens servicemål. Begreppet servicemål används här som ett sammanfattande ord för ambitionen att handlägga anmälningsärenden inom sex veckor och att kontakt med utpekad störningskälla vid klagomål ska tas inom tio dagar.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel besökta företag utan anmärkning på kemikaliehanteringen (mål 100%). Utfall inte sammanställt - rapporteras i årlig tillsynsrapport.
- 2) Andel besökta företag utan anmärkning på hantering av farligt avfall (mål 100%). Utfall inte sammanställt - rapporteras i årlig tillsynsrapport.

Uppföljning:

1. 45 verksamheter har hittills under året fått besök. Liksom tidigare är de vanligaste anmärkningarna märkning och hantering av såväl kemikalier som farligt avfall.
2. Servicemålen uppfylls

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
300-500	80-100	462	297	150	15

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
65	275

Miljöbalken kap 9 Kemisk industri och läkemedel

Inriktning: Fokus ligger på villkorsefterlevnad, egenkontroll och kemikaliehantering hos de sinsemellan mycket olika verksamheterna i branschen. Miljöpåverkan av farliga kemikalier, uppföljning av miljörapporter/tidigare kända brister. Motivera till förbättrad egenkontroll. Då ett par av anläggningarna omfattas av IED-direktivet förväntas också särskilda krav för rapportering av tillsynen över dessa anläggningar.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom utsläpp till luft och vatten reduceras så långt möjligt. Hantering och substitution av kemikalier är andra viktiga mål för tillsynen.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter /årsrapporter säkerställa att verksamhetsutövarna följer givna tillståndsvillkor/har en fungerande egenkontroll
2. att genomföra tillsynsbesök på 8 av verksamheterna
3. genom fortsatta diskussioner med läkemedelstillverkarna, Octapharma respektive Sobi, och Stockholm Vatten om utsläpp av oktylfenol från bolagens anläggningar verka för att dessa reduceras så långt möjligt
4. genom deltagande i/yttranden över prövningsärenden medverka till att tillståndsvillkor utformas för att ge minsta möjliga negativ påverkan på omgivningen

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. Alla företag jobbar med detta.
- 2) Andelen besökta företag som inlett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 %. Alla företag jobbar med detta.
- 3) Andel företag som uppfyller samtliga gällande tillståndsvillkor. Årsmål 100%. Resultatet är 87,5%

Uppföljning:

1. sex av sju miljörapporter har kommit in i rätt tid och granskats. Sex av verksamheterna uppfyller samtliga sina villkor. För den sjunde verksamheten, där rapporten var försenad, har miljöstraffavgift meddelats och där noterades också brister i provtagningen.
2. fyra av de planerade tillsynsbesöken har genomförts
3. läkemedelstillverkarna, Octapharma respektive Sobi, arbetar vidare med att utreda källan till och söka minimera utsläpp av oktylfenol från bolagens anläggningar. Förvaltningen och Stockholm Vatten (SVOA) deltar återkommande i dessa diskussioner. Arbetet har pågått i flera år och halter i avloppet/årligen utsläppta mängder har sjunkit. Då ämnet inte är reglerat i bolagets villkor diskuteras nu vilken utsläppt halt/mängd som kan accepteras av SVOA.
4. Octapharmas nya, strängare, villkor för pH-värdet i avloppet ger möjlighet till avvikelser uppåt men inte nedåt utanför intervallet. Bolaget har därför sökt ändring av villkoret i denna del och förvaltningen har tillstyrkt.

Objekt och planerade tillsynstimmer

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
12	8	374	304	50	20

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
140	280

Miljöbalken kap 9 Grafiker

Inriktning:

Kontrollera utsläpp till luft och vatten från tryckerier och fotolab. Centralt, förutom att säkerställa villkors- och lagefterlevnad, är genom tillsynen medverka till att kemikalieförbrukningen minskar och att oönskade kemikalier fasas ut.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till luft och vatten reduceras så långt som möjligt. möjligt. Hantering och substitution av kemikalier är andra viktiga mål för tillsynen.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter /årsrapporter säkerställa att verksamhetsutövarna följer givna tillståndsvillkor/har en fungerande egenkontroll
2. genomföra tillsynsbesök/inspektion hos 9 verksamheter, fokus på substitution av kemikalier
3. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Kommentar: I indirekt debiterbar tid ingår i uppdrag som branschexpert åt Naturvårdsverket (115 - 120 timmar).

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. Samtliga företag jobbar med detta.
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 % Samtliga företag jobbar med detta.

Uppföljning:

1. den kvarvarande tillståndspliktiga anläggningen inom branschen har förändrat sin verksamhet och är numera anmälningspliktig. Tillsyn i syfte att säkerställa att verksamhetsutövarna följer lever upp till miljöbalkens krav/har en fungerande egenkontroll sker i samband med att företagen besöks
2. huvuddelen av tillsynen sker under hösten och hittills i år har fyra verksamheter fått tillsynsbesök/inspektion. Fokus - förutom egenkontroll - på substitution av kemikalier. Besökta företag är de större i branschen och de har en god egenkontroll.
3. inkommande ärenden hanteras i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna Avvikelsen i prognosticerade debiterbara timmar beror på att objekt fallit bort och branschens intäkter är därför lägre än budgeterat.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
15	9	363	189	174	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
58	160

Miljöbalken kap 9 Kemtvättar

Inriktning:

Syftet är att genom granskning av årsrapporter/återkoppling till verksamhetsutövare, skriftligt eller genom besök, verka för fortsatt minskning av lösningsmedelsutsläpp samt en god avfallshantering inom branschen.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till luft reduceras så långt som möjligt samt att avfall hanteras korrekt.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning av och återkoppling kring verksamheternas redovisning av årsrapporter verka för att ett ökat antal anläggningar uppfyller uppställda riktvärden
2. genom tillsynsbesök på en tredjedel (14) av kemtvättarna kontrollera /säkerställa verksamheternas rutiner för kemikalie- och avfallshantering
3. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel kemtvättar där lösningsmedelsförlusterna per kilo tvättgodis ligger under 1,5 %. Årsmål 100%. År 2017 klarade 90% av verksamheterna detta mål.

Uppföljning:

1. Samtliga verksamheter har lämnat i sina årsrapporter - då inte alla rapporterna kom in i tid krävdes i vanlig ordning att förvaltningen gick ut med påminnelse i ett antal fall. Återkoppling har skett, antingen skriftligt eller vid tillsynsbesök. Vanligt är brister i kemikalieförteckning och avsaknad av säkerhetsdatablad. Även vad gäller hanteringen av det farliga avfallet finns anmärkningar. Sammanställning av resultatet redovisas i årsrapporten för tillsynsområdet.
2. Årets planerade tillsynsbesök har genomförts.
3. Servicemålen nås.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
40	13	229	192	32	5

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
108	170

Miljöbalken kap 9 Kross betong asfalt

Inriktning:

Påverkar med buller, damm och i vissa fall lukt. Tillsynens syfte är att, genom förelägganden om försiktighetsmått vid nyetablering och besök hos befintliga verksamheter, medverka till att buller- och stoftproblem minimeras och att störningarna för närboende begränsas så långt möjligt. Transportintensiv bransch. Ambitionen att minimera materialtransporter på byggarbetsplatserna ökar antalet anmälningar av tillfälliga krossar och även av antalet klagomål på sådana.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand buller och damm reduceras så långt som möjligt.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genomföra tillsynsbesök vid samtliga verksamheter inom branschen, fokus på bullerskydd
2. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna
3. genom samverkan med stadsbyggnadskontoret i den samordnade prövning av dessa verksamheter, anmälan miljöfarlig verksamhet/bygglov, som krävs verka för en god lokalisering och och tillräckliga försiktighetsmått för att uppnå minsta möjliga negativ påverkan på omgivningen

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal befogade klagomål på damning och buller. Årsmål 0 st. Inga klagomål så långt i år.

Uppföljning:

1. Fem av branschens företag har fått besök. Brister i märkning och förvaring av kemikalier förekommer vidare har protokoll för besiktning av cisterner inte kunnat uppvisas. Vidare har säkerhetsdatablad ibland saknats.
2. Ambitionerna kring handläggningstider uppfylls. Det kan noteras att intresset för uppställning av mobila/tillfälliga krossar ökar.
3. inga ärenden har varit aktuella hittills i år.

Skanskas anmälda verksamhet, kross- och betonganläggning vid Solvalla, har inte kommit igång ännu varför såväl branschens intäkter som den nedlagda debiterbara tiden blir lägre än planerat.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
11	11	253	218	25	10

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
90	170

Miljöbalken kap 9 Livsmedelsindustri

Inriktning:

Energianvändning, inkluderande transportarbete, utgör branschens största miljöpåverkan. Fokus för tillsynen är således utvecklingen av företagens arbete inom dessa områden. Ambitionen är att genom rådgivning, goda exempel etc. stimulera till fortsatta förbättringar i branschen. Samverkan sker, vid behov, med förvaltningens livsmedelskontroll.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till luft (transporter) reduceras så långt som möjligt. Avfallsminimering och nyttiggörande av organiskt avfall för biogasproduktion är andra viktiga mål för tillsynen.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom besök hos cirka 20 av branschens verksamheter fortsatt verka för effektivare transporter och minskad energianvändning
2. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna. Begreppet servicemål används här som ett sammanfattande ord för ambitionen att handlägga anmälningsärenden inom sex veckor och att kontakt med utpekad störningskälla vid klagomål ska tas inom tio dagar.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100%. Samtliga företag jobbar med detta.
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100%. Samtliga företag jobbar med detta.

Uppföljning:

1. Huvuddelen av besöken sker under hösten och hittills i år har fyra tillsynsbesök genomförts inom branschen - fokus ligger på effektivare transporter och minskad energianvändning. Miljöarbetet hos de företag som besökts tidigare är påtagligt bättre än hos de företag som besöks för första gången. De vanligaste problemen är hantering av avloppsvatten och avfallshantering, inte minst utanför lokalerna (som Årsta partihallar). Vid ett antal av besöken har också företrädare för Stockholm Vatten och avfall deltagit.
2. dessa ärenden hanteras i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna och aktuella handläggningstider klaras

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
29	20	258	208	50	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
71	180

Miljöbalken kap 9 Oljehamnen

Inriktning:

Främst företag med stora mängder oljeprodukter/kemikalier på Loudden, nästan alla är tillståndspliktiga. Fel kan ge stora utsläpp och allvarliga konsekvenser. Fokus i tillsynen på kontroll av villkorsefterlevnad liksom på hur den beslutade avvecklingen kan genomföras på bra sätt.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till vatten och luktstörningar reduceras så långt som möjligt.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom granskning och återkoppling av miljörapporter säkerställa att verksamhetsutövarna följer givna tillståndsvillkor
2. att delta i besiktningar som görs av andra myndigheter med ansvar över närliggande/angränsande lagstiftning, t ex Sevesoinspektioner
3. genom fortsatt arbete med bolagens avvecklingen av anläggningar inom området söka säkerställa att relevanta saneringsarbeten genomförs
4. att hantera klagomål etc. i enlighet med förvaltningens servicemål

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. Samtliga företag arbetar med detta.
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 %. Samtliga företag arbetar med detta.

Uppföljning:

1. miljörapporter från de fem kvarvarande rapporteringsskyldiga verksamheterna har granskats, godkänts och ärendena har avslutats - förutom de fall där kompletteringar begärts.
2. dryga hälften av årets besiktningar har genomförts - två är inplanerade under hösten
3. ett saneringsärende avseende ST1 har hanterats hittills detta år
4. klagomål etc. hanteras i enlighet med förvaltningens servicemål

Förvaltningen har deltagit i flera möten avseende avvecklingen av oljehamnen. Provtagning av mark pågår, bolagen avvecklar/skrotar under hand verksamhetsdelar som tidigare tagits ur drift - detta som en förberedelse inför den slutliga avvecklingen.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
7	7	559	319	80	160

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
195	320

Miljöbalken kap 9 Enskilda avlopp

Målsättning: Minska näringsläckaget till omgivande mark och vattendrag. Tillsynen bedrivs genom handläggning av anmälningsärenden och tillståndsansökningar. Miljöförvaltningen fortsätter inventeringsarbetet rörande misstänkta enskilda avlopp som pågått sedan 2013 samt handlägger pågående ärenden. Båtklubbar med uppläggningsplats kommer att inventeras med avseende på förekomst av enskilda avlopp under året. I de fall behov uppstår kommer inspektion utföras.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade anläggningar utan brister. Årsmål: < 80 %.
- 2) Andel anmälningar och tillstånd som hanteras inom 6 veckor. Årsmål: 100 %

Uppföljning:

Under perioden har 2 st enskilda avloppsanläggningar inspekterats, båda med anmärkningar. De två inspektionerna har genomförts i pågående ärenden som startades 2013. Anmärkningarna har resulterat i vitesförelägganden eftersom tidigare uppmaningar och förelägganden inte lett till resultat. Indikatorn om enskilda avloppsanläggningar utan brister kommer inte att uppnås eftersom inga ytterligare inspektioner planeras.

3 st anmälningar har inkommit gällande avlopp för bad-, disk- och tvättvatten (BDT), 1 st tillståndsansökan gällande slutna tank samt 1 st tillståndsansökan gällande latrinkompost har inkommit. Samtliga anmälningar och tillståndsansökningar har hanterats inom 6 veckor. Årsmålet i denna del bedöms uppnås.

Totalt har förvaltningen 21 pågående ärenden. 12 av dessa pågående ärenden avser riktad tillsyn (start 2013, 2016 och 2017). Övriga ärenden avser anmälan om missförhållanden, anmälningar och tillståndsansökningar.

Totalt har 10 ärenden avslutats under året.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
290	0	175	30	100	45

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
30	35

Miljöbalken kap 9 Gödselstäder

Målsättning:

Minska näringsläckaget till omgivande mark och vattendrag. Ingen tillsyn bedrivs under 2018 eftersom kända objekt har tillsynats under 2016-2017.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade anläggningar utan läckage till omgivningen. Årsmål: 80 %.

Uppföljning:

Ingen tillsyn genomförs inom området under året.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
20	0	0	0	0	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
0	0

Miljöbalken kap 9 Värmepumpar

Målsättning:

Minskad klimatpåverkan. Detta sker genom tillståndsprövning av värmepumpsansökningar. Underlätta för sökanden genom att upprätthålla en e-tjänst.

Utvecklingen av e-tjänst värmepump fortsätter under 2018 för att resultera i att man i e-tjänsten ska kunna ansöka om fler än ett borrhål och även kunna ansöka om ändring av ett befintligt tillstånd.

Kommentar: Staden har sedan sommaren 2017 ett nytt restriktivt förhållningssätt till borring av nya borrhål för bergvärme på och i mark som staden äger. Exploateringsnämnden kommer under 2018 att fatta beslut om vilka principer som ska gälla för framtida borring i stadens mark. Remissförfarandet inom staden i samband med handläggning av tillståndsansökningar kan komma att ändras under året.
Kommentar: Objekt med planerad tillsyn avser uppskattat antal ansökningar om tillstånd.

Nyckelindikatorer:

- 1) Handläggning av värmepumpsansökningar ska påbörjas inom 5 arbetsdagar. Årsmål: 95%. Utfall 2018: 100%
- 2) Beslut ska meddelas senast 14 arbetsdagar efter det att beslutsunderlaget är komplett. Årsmål: 90%. Utfall 2018: 100%.

Uppföljning:

Det har inkommit 187 tillståndsansökningar hittills i år vilket är 85 färre än vid samma tidpunkt förra året. 56 av ansökningarna gäller stora anläggningar vilket är 19 färre än vid samma tidpunkt förra året och därmed är ansökningarna för mindre anläggningar 66 färre än förra året. Förvaltningen bedömer i nuläget att någon förändring inte kommer att ske, dvs. antal inkommande tillståndsansökningar är vikande.

50 % av ansökningarna har inkommit via e-tjänsten. Förvaltningen arbetar sedan hösten 2017 med att utveckla den befintliga e-tjänsten så att det ska bli möjligt att ansöka om fler än ett borrhål per fastighet. Utvecklingen beräknas bli klar vid årsskiftet.

Inom området har förvaltningen lagt mycket tid på arbete med ärenden inkomna och debiterade under 2017 och förändringsarbete på grund av ändrade förutsättningar för tillståndsprocessen. Förvaltningen har således under våren handlagt ca 70 av de ansökningar som inkom under förra årets handläggningsstopp när exploateringskontoret utredde hur de, i egenskap av markägare, skulle besvara förvaltningens remisser vid borring på stadens mark. Eftersom ansökningarna inkom under 2017 debiterades de 2017. Under våren har även mycket tid åtgått till att hålla i ett flertal samordningsmöten med olika delar av trafikkontoret och exploateringskontoret för att få remisshanteringen att fungera så smidigt som möjligt.

Eftersom färre ansökningar än budgeterat har inkommit hittills är prognosen att färre debiterbara timmarna levereras än budgeterat även om det totala antalet tillsynstimmar kvartstår eftersom tid för övrigt arbete har åtgått enligt ovan.

Ant reg. tillsynsobjekt	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
Se kommentar	420	3619	2419	855	345

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
1119	1889

Miljöbalken kap 9 Olägenhetshantering

Målsättning: Undanröja olägenheter för människors hälsa i bostäder, framför allt i flerbostadshus. Handläggningen av klagomålsärenden ska bedrivas effektivt och rättssäkert. **Kommentarer:** Antalet med planerad tillsyn utgörs av antalet hanterade klagomålsärenden under innevarande år. Alla inkomna klagomål (ca 600) utreds inte av olika skäl. Den klagande får då ett överklagbart beslut om att klagomålet inte utreds, såvida inte klaganden har återkallat sitt klagomål. Arbetet med att hantera klagomål som inte utreds tar en del tid i anspråk innan bedömningen utreds ej görs men går inte att debitera. Debitering av klagomål görs i de ärenden där utredning påbörjas och om klagomålet inte är obefogat. I de ärenden som kan debiteras kan inte all tid debiteras. Det beror på att det är vanligt med klagande som ringer in ofta och tar mycket tid i anspråk som inte bedöms skäligt att debitera verksamhetsutövaren för.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel påbörjade ärenden som avgjorts inom 9 månader. Årsmål 90 %.
- 2) Andelen ärenden som avgjorts med en förbättrad inomhusmiljö som följd.
- 3) Andel inkomna klagomål som ej utreds.
- 4) Andel inkomna klagomål som följs upp i annat pågående ärende.

Uppföljning:

Fram till den 31 juli 2018 hade 470 ärenden initierats vilket är en mycket kraftig ökning jämfört med samma period förra året (352 st). Det är en ökad inströmning av ärenden för andra året i rad. Den stora ökningen i år jämfört med tidigare år beror i stor utsträckning på vädret, kall vinter och varm sommar. Det är också en ökning i antalet bullerrelaterade klagomål, troligtvis som en följd av den höga temperaturen eftersom boende har sina fönster öppna. Balanserna har ökat som en direkt konsekvens av den ökade inströmningen av ärenden. Förvaltningen har fram till och med den 31 juli avslutat 324 ärenden jämfört med 470 påbörjade ärenden. Den 31 juli var 731 ärenden pågående av vilka 108 st ligger för överprövning i överinstans, antingen hos länsstyrelsen eller hos mark- och miljödomstolen. Andelen avgjorda ärenden där någon form av förbättrande åtgärd vidtagits, i statistiken kallad miljönytta, uppgick under perioden till 66%, en siffra som inte är helt tillförlitlig sett till att samtliga handläggare inte har fått full rutin på att registrera detta i ärendehanteringssystemet. Vad det gäller årsmålet att 90% av påbörjade ärende ska vara avgjorda inom 9 månader kommer detta att följas upp i samband med VB 2018. Sett till det stora antalet inkomna ärenden och en del personalomsättning kommer årsmålet sannolikt inte att uppnås. Andel inkomna klagomål som till och med den 31 juli 2018 bedömts vara av karaktären att de inte ska utredas var 7% (30 st) och andelen inkomna klagomål som följs upp i annat pågående ärende var vid samma tidpunkt 10% (46 st). På grund av det stora antalet inkomna ärenden under sommarperioden är det dock flera ärenden som i nuläget ännu inte bedömts om de ska utredas eller inte. Sett till värmeböljan under sommaren är det sannolikt fler ärenden som kommer bedömas vara av karaktären att de inte ska utredas. Den indirekta tiden avser främst besvarande av frågor m.m. som inte leder till konkreta ärenden.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsyns-objekt	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
	600	10035	3425	5760	850

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
2170	3628

Miljöbalken kap 9 Tillsyn av fastighetsägares egenkontroll

Målsättning:

Fastighetsägare har en god egenkontroll för drift och underhåll av bostadsbyggnader varigenom hälsoproblem för de boende och skador på miljön förebyggs.

Kommentarer: Antalet flerbostadshus i Stockholms stad är 17 087. Uppgifterna är hämtade från Statistik för Stockholm 2016.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel av inspekterade flerbostadsbyggnader som uppvisar brister som kräver uppföljning. Årsmål: < 40 %.
- 2) Andel allvarliga avvikelser som åtgärdats 4 månader efter inspektionsdatum. Årsmål: 80 %.
- 3) Andel fastighetsägare som inför matavfallsinsamling. Årsmål: 25 %.
- 4) Andel av inspekterade fastighetsägare som söker rådgivning via Energirådgivningen.

Uppföljning:

Målet om 450 genomförda inspektioner kommer inte att nås. Prognos för året är 350 st. Anledningen till att målet inte uppnås är personalbortfall.

Fram till 31 juli har 201 fastighetsägare fått sin egenkontroll granskad. Av dessa 201 har 92 (46%) gett in intresseanmälan för energirådgivning. Av de fastighetsägare som fått inspektion har 87 st (43%) fått allvarliga anmärkningar som kräver uppföljning. Den vanligaste anmärkningen är liksom tidigare år bristande kontroll av varmvattentemperaturen och därmed förhöjd risk för tillväxt av legionellabakterier vilket kan medföra att boende (känsliga individer, t.ex. sjuka och äldre) insjuknar i legionärssjukan. Under 2018 utförs inte förnyade inspektioner hos fastighetsägare som tidigare år blivit uppföljda i samband med den riktade tillsynen med anledning av bristande kontroll av varmvattentemperaturen. Förnyade inspektioner med avseende på detta gjordes under 2017 hos sådana fastighetsägare och finns med i planen för 2019. Övriga konstaterade brister under året som kräver uppföljning är kemikalie- och avfallshantering. Dock är det endast ett fåtal (3-4 %) fastighetsägare som brister avseende dessa kontrollpunkter. För närvarande har förvaltningen 287 pågående ärenden och har under perioden avslutat 310.

Andel allvarliga avvikelser som åtgärdats 4 månader efter inspektionsdatum har följts upp avseende de inspektioner som genomfördes januari – mars, totalt 82 st varav 40 med allvarliga anmärkningar. 26 st av 40, dvs 65 %, avslutades inom 4 månader.

Vi inspektionerna uppmanas fastighetsägarna att utreda möjlighet att anordna separat insamling av matavfall. Detta sker tillsammans med SVOA. Miljöförvaltningen ställer inga krav på att införa matavfallsinsamling eftersom lagkrav saknas. De få fastighetsägare som separerar eller ska påbörja separering av matavfall gör det på frivillig väg. Indikatorn bör tas bort.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
Se kommentar	450	4500	2920	1530	50

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
1505	2300

Miljöbalken kap 9 Riktad bostadstillsyn

Målsättning: Undanröja konstaterade brister som ger upphov till olägenhet för människors hälsa.

Kommentar: Under 2018 kommer miljöförvaltningen delvis att fortsätta arbeta med ärenden som har startats upp under 2017. Dessa ärenden avser fastigheter i områdena Skärholmen, Husby och Tensta. I dessa områden återstår en hel del arbete. Både i befintliga ärenden och med avseende på potentiella byggnader att granska. Planen är att framför allt fortsätta rikta fokus mot Husby under 2018. Antal pågående ärenden är vid årsskiftet ca 20. Enligt plan kommer förvaltningen starta upp ytterligare ca 20 ärenden under 2018.

Nyckelindikator: Andel av inspekterade flerbostadsbyggnader där miljöförvaltningen har ställt krav på åtgärder i syfte att undanröja olägenheter:

Uppföljning:

Tre ärenden inom ramen för den riktade bostadstillsynen startades under 2016 och nitton ärenden under 2017. Från den 1 januari till den 6 juli 2018 har ytterligare tolv ärenden startats och under samma period har tio inspektioner utförts. För dessa ärenden pågår fortsatt handläggning utom ett ärende som har avslutats. Anmärkningarna som följs upp i de pågående ärendena berör främst ventilation, fukt, inomhustemperatur och brister i funktion för felanmälan. Sammantaget finns trettiofyra pågående tillsynsärenden inom den riktade bostadstillsynen från 2016-2018.

Planen från årets början var att påbörja tjugotvå nya planerade tillsynsärenden under 2018. Nio inspektionstillfällen är inplanerade till hösten 2018, varav några uppskattningsvis kommer att avsättas till uppföljande inspektioner i redan pågående ärenden. Härutöver kan ytterligare inspektioner komma att utföras. Uppskattningsvis kommer nio till tolv nya ärenden startas upp under hösten, vilket ger nitton till tjugotvå startade tillsynsärenden under 2018.

Varje enskilt tillsynsärende uppskattas ta mellan 30 - 50 timmar initialt under det första året, beroende på vilket skick fastigheterna är i och vilken kvalitet fastighetsägarens egenkontroll håller. Mycket av den beräknade tiden går åt till inspektioner samt att skriva inspektionsrapporter och förelägganden grundat på de resultat som inspektionerna har gett.

På grund av personalbortfall har tillsynstiden på området dragits ner till ca hälften av den planerade.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
-	25	2050	1091	959	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
313	575

Miljöbalken kap 9 Skolor och förskolor

Målsättning:

Förbättrad ventilation och hygien samt minskat inomhusbuller. Skolor och förskolor i staden ska ha radonvärden som understiger under 200 Bq/m³ luft.

Under 2018 planeras följande uppnås inom tillsynen:

1. Handläggning av ca 60 inkomna anmälningar avseende nya respektive förändring av befintliga verksamheter.
2. Inspektion av ca 270 skolor och förskolor inom riktad tillsyn, inklusive projektinsyn buller.
3. Följa upp de brister som konstaterades i samband med 2017 års bullerprojekt på förskolor.
4. Granskning av rökfria skolgårdar (avser skolor från årskurs 7).
4. 90% av alla verksamheter ska vara kontrollerade och ha radonvärden under 200 Bq/m³ luft.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel skolor och förskolor som inspekterats inom den riktade tillsynen med anmärkningar som kräver uppföljning eller där det föreligger risk för olägenhet. Årsmål: < 50 %.
- 2) Andel förskolor och skolor som under året har kontrollerats avseende buller och har ljudnivåer under 30 dB.
- 3) Andel uppföljningsärenden som har avslutats med anledning av nämndens tillsyn och lett till förbättrad inomhusmiljö.
- 4) Andel förskolor och skolor som har uppfört personbelastningskartor gällande ventilationens kapacitet
- 5) Andel skolor utan anmärkning avseende rökfria skolgårdar
- 6) Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m³ luft. Årsmål: 90 %. Utfall T2 2018: 89 %.

Uppföljning:

Riktad tillsyn

Planerade inspektioner, bullerprojekt på förskolor och granskning av rökfria skolgårdar kommer att genomföras enligt plan. Däremot har antalet uppföljningsärenden i balans, för närvarande 366 st, ökat jämfört med 2017. Under samma period 2017 var antalet 346. Detta beror på stor personalomsättning inom området under året. 199 stycken planerade inspektioner (74 %) har genomförts på förskolor och skolor varav 50 stycken inom projekt Buller från fasta installationer i förskolor 2018. Av 199 inspektioner har 98 stycken skolor och förskolor fått anmärkningar som kräver uppföljning (49 %). De vanligaste anmärkningarna rör buller och bristande ventilation. Endast ett par ärenden rör fukt och mögel. Av 199 genomförda inspektioner har 88 stycken (44%) förskolor och skolor kontrollerats avseende buller och har ljudnivåer under 30 dB. 97 (100 st 2017) stycken uppföljningsärenden har avslutats under året vilket innebär att dessa förskolor och skolor har fått förbättrad inomhusmiljö. Endast 27 stycken inspekterade verksamheter (15 %) har gjort en personbelastningskarta. 12 stycken av totalt 37 uppföljningsärenden (32 %) från föregående års bullerprojekt har avslutats med anledning av reducerade bullernivåer. Under maj 2018 har förvaltningen utfört 81 inspektioner inom projekt Rökfria skolgårdar på gymnasier. Av 81 utförda inspektioner fick 31 stycken (38%) gymnasier anmärkningar som kommer att följas upp. Inom den riktade tillsynen, där rökfria skolgårdar även kontrollerats, fick endast två (2) skolor anmärkningar som krävde uppföljning. Dessa har nu avslutats med anledning av att skolorna vidtagit åtgärder som förvaltningen bedömde som tillfredsställande. Sammanlagt inom den riktade tillsynen och projekt Rökfria skolgårdar på gymnasier har hittills 72 stycken (67%) skolor (högstadiet och gymnasier) inte fått någon anmärkning avseende tobak. Det återstår dock inspektioner att utföra inom den riktade tillsynen under hösten.

Anmälningensärenden:

35 anmälningensärenden har inkommit (prognos för 2018 är 60). Anmälningarna gäller både förändringar av verksamhet, ändring av verksamhetsutövare eller start av ny verksamhet. Totalt har 25 inspektioner med anledning av anmälan genomförts.

Under perioden har 55 (32 st 2017) anmälningensärenden avslutats. Totalt finns 34 (62 st 2017) pågående anmälningensärenden inkomna från 2016 och framåt. I många av dessa pågående anmälningensärenden har miljöförvaltningen begärt in ytterligare redovisning. Under perioden har 14 uppföljningsärenden startats och 5 har avslutats. Totalt drivs i dagsläget 30 pågående uppföljningsärenden.

Radon:

Årsmålet är att 90 % av förskolorna och skolorna ska ha kontrollerats avseende radon och ha radonvärden under 200 Bq/m³ luft. Hittills har detta uppnåtts för 89 % av skolorna och förskolorna. Årets mål beräknas nås.

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
1362	270 + 60	10048	8577	1311	160

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
4686	8037

Miljöbalken kap 9 Vandrarhem

Målsättning:

Verksamhetsutövare har en god egenkontroll för drift och underhåll varigenom risken för smittspridning och hälsobesvär minskar. Inom staden finns ett 30-tal vandrarhem.

Under 2018 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Inspektion av ca 20 vandrarhem.
2. Granskning görs av bland annat ventilation, rutiner för städning/hygien och risk för legionella. Uppföljning av brister sker vid behov.
3. Handläggning av uppföljningsärenden från verksamheterna.

Nyckelindikatorer:

1) Andel verksamheter som inspekterats med anmärkningar som kräver uppföljning.

Årsmål: < 20%

Uppföljning:

Ingen tillsyn kommer att bedrivas på vandrarhem under 2018 på grund av personalomsättning.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
-	20	200	89	85	26

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
0	0

Miljöbalken kap 9 Migrationsboenden

Målsättning:

Förebygga smittspridning och olägenhet för människors hälsa. Fokus ligger på granskning av ventilation samt rutiner för städning och hygien.

Under 2018 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Inspektion av 12 av stadens migrationsboenden (de kommunala och privata asyl-/PUT-boenden som finns).
2. Beroende på utvecklingen av flyktingströmmarna till Stockholm kan tillsynen behöva förändras, både i fråga om tillsynsinsatser och andra ändamålsenliga aktiviteter inom området.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel verksamheter som inspekterats med anmärkningar som kräver uppföljning. Årsmål: 0 %

Uppföljning:

Under 2018 kommer totalt 6 migrationsboenden (tex. kommunala och privata asyl-/PUT-boenden) att inspekteras. Detta är en halvering från den ursprungliga tillsynsplanen som tidigare var 12 inspektioner. Anledningen är personalbortfall. Detta får konsekvensen av att den ursprungliga tillsynsplanen inte kommer att uppnås samt att den debiterbara tiden blir mindre än planerat.

Under perioden 1 januari 2018 till 31 juni 2018 har 1 inspektion utförts som fick uppföljning pga. brister i ventilationens funktion. Resterande 5 inspektioner kommer att genomföras under hösten 2018. Totalt har miljöförvaltningen 3 pågående uppföljningsärenden. En av dessa är från årets tillsyn, en från år 2017 och en från år 2016. Totalt har 4 uppföljningsärenden avslutats under perioden. Jämfört med tidigare års tillsyn och mot bakgrund av utfallet från årets första inspektion kommer nyckelindikatorn på 0 % uppföljningsgrad inte att uppnås.

Kommentar:

Förhoppningen är att den reviderade tillsynsplanen kommer att nås. Svårigheten ligger dock i att denna typ av verksamhet inte är anmälningspliktig till miljöförvaltningen, vilket bidrar till att miljöförvaltningen aktivt behöver söka upp verksamheter genom att begära in listor från b.la. IVO (Inspektionen för vård och omsorg) och Socialförvaltningen. Listorna säger dock inte huruvida verksamheterna startat eller ej, vilket gör att antalet verksamheter aktuella för inspektion till en första anblick kan förutspås vara många men som vid närmare kontakt kan visa sig vara betydligt färre (pga. att verksamheten ännu inte startat). Miljöförvaltningen får inte heller information om när verksamheter upphör vilket kan påverka utfallet av antal kvarvarande verksamheter som är aktuella för inspektion.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
33	12	176	108	60	8

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
24	63

Miljöbalken kap 9 Restaurang och evenemang

Målsättning: Minska risk för hörselskador hos människor i samband med evenemangsbesök mm. Bullermätningar utförs hos verksamhetsutövare. Tillsynen bedrivs nattetid vid live- och DJ-spelningar.

Nyckelindikatorer:

1) Andel av de inspekterade verksamheterna som har brister som behöver följas upp. Årsmål: 0%.

Uppföljning:

Under 2018 planerar miljöförvaltningen att utföra 10 till 15 inspektioner på utomhusevenemang och nattklubbar som spelar hög musik. Därutöver finns det ett uppföljningsärende från 2017 som ska handläggas vidare. Med avseende på verksamheter med höga ljudnivåer har det under 2018 även inkommit ett klagomålsärende mot en nattklubb. Utöver den riktade tillsynen mot verksamheter med höga ljudnivåer deltar även förvaltningen i möten med stadens evenemangsgrupp där genomförda evenemang och planerade evenemang går igenom. Förvaltningen har även till uppgift att vid behov yttra sig över inkomna remisser från polisen gällande evenemang i staden.

Hittills har två inspektioner genomförts på följande evenemang:

Tillbaka till 80-talet, Zinkensdamms IP
Summerburst, Sthlms Stadion

De uppmätta ljudnivåerna överskred inte Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudnivåer (FoHMFS 2014:15) på någon av dessa.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
-	10	215	75	80	60

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
22	75

Miljöbalken kap 9 Alkoholremitter

Målsättning: Förebygga bullerstörningar för närboende till restaurangverksamheter genom handläggning av alkoholremitter.

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal handlagda alkoholremitter. Årsmål: 300 stycken.
- 2) Handläggningstid, två arbetsveckor. Årsmål: 95%.

Uppföljning:

Fram till och med den 19 juli 2018 hade 163 alkoholremitter inkommit till miljöförvaltningen och besvarats. Av dessa har en remiss avstyrkts. Grunden för avstyrkandet var att det pågick klagomålsärende rörande verksamheten med konstaterad olägenhet.

Av de 163 remisserna har 17 remisser, dvs. ca 10 %, tagit längre tid än två arbetsveckor att handlägga. Den längre handläggningstiden bedöms bero på hög arbetsbelastning i kombination med nyrekryteringar och mellankommande helger under våren. Årsmålet att 95 % av ärendena ska handläggas inom två veckor bedöms mot denna bakgrund inte kunna uppnås. Jämförelsevis med samma period 2017 hade 6,5 % av remisserna tagit längre tid än två arbetsveckor att handlägga.

Vad det gäller årsmålet om 300 handlagda remissyttranden under 2018 hade endast 54 % av prognostiserade remisser inkommit fram till den 19 juli 2018. Detta talar för att antalet remisser under 2018 inte kommer att uppgå till 300, särskilt eftersom att antalet inkomna remisser brukar vara som högst under våren, dvs. inför uteserveringssäsong.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
-	300	400	300	80	20

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
182	265

Miljöbalken kap 9 Bassängbad

Målsättning:

Tillse att anläggningarna har rent vatten, bra luft och god hygien. Vid tillsynen granskas och bedöms verksamhetsutövarens egenkontroll för drift och underhåll.

Under 2018 planeras följande utföras inom tillsynen:

1. Tillsyn av de ca 14 anläggningar hos bostadsrättsföreningar och utomhusanläggningar som inte tillsynades i samband med tillsynsprojektet städning och hygien 2016/2017.
2. Badvattenövervakning med granskning av analysrapporter och egenkontroll.
3. Uppföljning av brister som noteras i p. 2 och vid behov tillsynsbesök.
4. Handläggning av nyanmälningar, reoveringar och eventuella klagomål, samt uppföljning av ärenden från tidigare års tillsyn.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade bassängbad som fått anmärkning på badvattenkvaliteten. Årsmål: < 30 %. Utfall T2 2018: 26 %.

Uppföljning:

- 1) Fem anläggningar har besökts hittills i år och resterande anläggningar planeras att besökas under hösten. Anmärkningar på de besökta anläggningarna avser främst brister i kemikaliehanteringen.

- 2) Badvattenövervakning:

Till och med juli har 18 anläggningar av de 69 som bedriver verksamhet i år haft överskridanden av heterotrofa bakterier och/eller Pseudomonas Aeruginosa.

- 3) Ingen uppföljning i form av förelägganden eller tillsynsbesök har behövts med anledning av överskridandena.

- 4) En anmälan om start av bassängbadsverksamhet har inkommit och inspektion är utförd.

Inga klagomål har inkommit under året från besökare på bassängbad.

Ett objekt färre än budgeterat gör att antalet debiterbara timmar minskar jämfört med budget.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
79	14	1223	723	200	300

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på åsutfall 2018
466	714

Miljöbalken kap 9 Strandbad

Målsättning:

Kontrollera att de officiella strandbaden har god vattenkvalitet och att relevant information finns vid badet. Ingen ska bli sjuk av att bada vid stadens officiella strandbad.

Kommentar: Vid strandbaden ska badvattenkvaliteten redovisas genom att aktuella analysrapporter anslås och allmänheten upplyses om vad provtagningsresultaten innebär. Alla EU-bad ska vara skyltade med badvattenkvalitetssymboler för den långsiktiga kvaliteten på badvattnet och vid behov anslås även skyltar med avrådan från bad. Informationen ska vara tillgänglig på svenska och engelska. Ansvaret för att analysrapporter och skyltarna anslås vid baden åligger verksamhetsutövaren.

Under 2018 planeras följande utföras inom tillsynen.

1. Tillsyn av 31 strandbad i enlighet med EU-direktivet och nationella föreskrifter.
2. Uppdatering av Havs- och vattenmyndighetens hemsida "Badplatsen", där allmänheten kan inhämta resultat om badplatsens vattenskvalitet.
3. Fortsatt utredning av Maltesholmsbadet eftersom badet erhållit klassificeringen "Dålig badvattenkvalitet". Detta sker i samarbete med bl.a. Hässelby- Vällingby stadsdelsförvaltning.
4. Bistå Exploateringsnämnden i att upprätta en handlingsplan för fler nya offentliga strandbad i staden.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade strandbad där badvattnet visat otjänliga provresultat. Uppföljning T2: 22 %
- 2) Andel provtagningsplatser där algblooming indikerats. Uppföljning T2: 13 %.
- 3) Andel badvattenprov utan anmärkning. Årsmål: 2016, 85 %. 2017, 87 %. 2018, 89 %. 2019, 90 %. Utfall T2 2018: 78 %.

Uppföljning:

Inför sommarens tillsyn hölls i maj en strandbadsinformation där bl.a. parkingenjörerna från stadsdelarna deltog. Alla stadsdelar och verksamheter som driver ett strandbad har beställt strandbadprovtagning av förvaltningen för badsäsongen 2018.

Badvattenkvaliteten vid Stockholms 31 officiella strandbad har under sommaren 2018 visat ett något sämre resultat än föregående år, mycket beroende på det varma vädret och den höga belastningen på baden. Av de totalt 223 prover som har tagits under sommaren har 15 prover visat otjänligt resultat jämfört med totalt 9 otjänliga prover under hela badsäsongen 2017. Havs- och vattenmyndighetens hemsida "Badplatsen" uppdateras kontinuerligt så att allmänheten kunnat inhämta information om badplatsernas vattenkvalitet.

Miljöförvaltningen har tillsammans med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning besökt Maltesholmsbadet och gått igenom städåtgärder för att minska mängden fågelspillning. Stockholm Vatten och Avfall har i samråd med förvaltningen gjort en kartläggning av ledningsnätet i området. Ett av de sju dagvattenutloppen har uppvisat tillfälliga avvikelser gällande bakteriepåverkan och undersökningen av detta dagvattensystem fortgår.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit över ansvaret från Exploateringsnämnden för att upprätta en handlingsplan för fler nya offentliga strandbad i staden. Av 27 föreslagna badplatser har stadsdelarna valt att gå vidare med provtagning under sommaren 2018 (som bekostas av miljö- och hälsoskyddsnämnden) i fyra fall: Herrängens brygga i Älvsjö, Marievik i Liljeholmen, Årstaviken i Enskede-Vantör samt Kolkajen i Värtan.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
31	31	524	154	120	250

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
130	154

Miljöbalken kap 9 Plaskdammar

Målsättning:

Att stadens plaskdammar för barn har god vattenkvalitet.

Under 2018 planeras följande utföras inom tillsynen:

1. Systemtillsyn med inspektion på 10 anläggningar, inklusive stickprovskontroll av badvattenkvaliteten.
2. Badvattenövervakning , d.v.s. kontroll av vattenkvaliteten via granskning av analys svar och incidentrapporter för samtliga plaskdammar i drift.
3. Förebyggande informationsinsatser, bland annat genom att återkommande konferenser hålls med alla berörda för driften.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade plaskdammar där badvattnet visat otjänliga provresultat. År 2018: <20 %. Utfall T2 2018: 78 %.

Uppföljning:

- 1) Under juni inspekterades totalt 13 plaskdammar. Miljöförvaltningen tog vattenprover i 10 av dammarna (tre dammar var tömda för rengöring). Tre av dammarna hade bakterieöverskridanden. Majoriteten av besökta plaskdammar fick anmärkningar gällande torra och slitna gräsytor (antagligen på grund av det torra vädret) som resulterat i blottade jordytor samt anmärkning på bristfällig städning/rengöring av omkringliggande ytor. Bristfällig städning är en återkommande anmärkning vid den årliga plaskdammstillsynen fastän olika dammar besöks varje år. Fyra av plaskdammarna som besöktes i år har byggts om under 2017-2018. Dessa dammar har bland annat fått nya ledningar och i vissa fall en ny form, ny vattenrening, teknikhus, ny dusch och toalett. Ingen av dessa dammar hade bakterieöverskridanden.
- 2) Badvattenövervakningen sker sommartid när dammarna är i drift. Av de 50 plaskdammar som tagits i drift i sommar har 39 st (78 %) haft överskridanden av heterotrofa bakterier och/eller Pseudomonas Aeruginosa i badvattenprovtagningen en eller flera gånger fram till och med juli. 16 dammar har haft 1 överskridande, 8 dammar 2-3 överskridanden och 15 dammar mer än 3 överskridanden. Provtagning sker varannan vecka på plaskdammarna och några plaskdammar har flera provtagningspunkter. Totalt 134 analysrapporter har inkommit fram till och med den 5 juli 2018, 42 rapporter (31 %) har haft överskridanden av heterotrofa bakterier och 22 rapporter (16 %) har haft överskridanden av Pseudomonas Aeruginosa. Miljöförvaltningen granskar samtliga analys svar, inspekterar vid behov och kontrollerar att behövliga åtgärder vidtas.
- 3) Inför säsongsstarten hölls i april ett möte med representanter för stadsdelsförvaltningarna i innerstan samt Rinkeby-Kista, Nomor (provtagare), Mikrolab (analyserar vattenproverna) och Speedup (skapare av den app som används vid inrapportering) för att drift och provtagning ska fungera under sommaren.

Under våren har miljöförvaltningen deltagit i ett flertal möten med Trafikkontoret och vissa stadsdelsförvaltningar gällande bland annat att driften av stadsförvaltningarnas parkskötsel inklusive plaskdammar i fortsättningen ska hanteras i ett gemensamt system inom staden. Ett möte har också hållits med Trafikkontoret för att gå igenom och repetera vad Trafikkontoret behöver tänka på i samband med reovering och nybyggnation av plaskdammar.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
56	10	465	290	75	100

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
200	290

Miljöbalken kap 9 Hygienverksamheter

Målsättning:

Verksamhetsutövare ska ha en god egenkontroll för att förebygga risk för skada eller smitta. Fokus på tillsyn av stickande/skärande verksamheter med risk för blodsmitta.

Under 2018 planeras följande utföras inom tillsynen:

1. Handläggning av ca 80 nyanmälda verksamheter.
2. Riktad tillsyn på ca 18 tatueringverksamheter innefattande granskning av tatueringsfärger och rutiner för hygien.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade verksamheter med fungerade hygienrutiner för att förhindra smittspridning. Årsmål: 100 %
- 2) Andel inspekterade verksamheter med felaktigt märkta tatueringsfärger. Årsmål: 0 %

Uppföljning:

- 1) Det har inkommit 66 anmälningar som varit aktuella för handläggning. Under perioden har även 9 anmälningar från 2017 handlagts. 53 verksamheter har inspekterats och 4 anmälningar har handlagts utan inspektion. Överlag har verksamheterna goda rutiner. Uppföljning avseende brister i egenkontrollen har skett i 8 ärenden. De vanligaste bristerna som krävde uppföljning var brister i hygienrutinen vid behandling och brister i rengöringsrutinen för instrument.
- 2) Den riktade tillsynen på 18 tatueringverksamheter planeras att genomföras under hösten.
- 3) Fem klagomål har handlagts. Inkomna klagomål gäller i de flesta fall bristande städning och hygien. I ett fall har förvaltningen bedömt klagomålet som befogat och handlägger ärendet vidare.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
706	98	767	377	250	140

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
185	377

Miljöbalken kap 9 Radon

Målsättning:

Alla flerbostadshus i staden ska ha radonhalter under riktvärdet 200 Bq/m³. En e-tjänst ska upprätthållas där allmänheten kan se vilka fastigheter som är radonmätta.

Kommentarer: Totalt finns ungefär 10 800 flerbostadsfastigheter i Stockholm (med totalt 17 087 byggnader) i Stockholm. Antalet fastigheter med planerad tillsyn utgörs av planerat antal handlagda ärenden.

Nyckelindikatorer:

1) Andel flerbostadsfastigheter totalt i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Årsmål: 80 %. Utfall T2 2018: 72 %.

2) Andel flerbostadsfastigheter totalt i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Årsmål: 90 %. Utfall T2 2018: 86 %.

3) Antal användare av e-tjänst för uppmätta radonhalter. Utfall T2 2018: 6 637 st.

Uppföljning:

Årsmålet är att 80 % av flerbostadsfastigheterna ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Hittills har detta uppnåtts för 72 % av flerbostadsfastigheterna. Årets mål beräknas nås.

Årsmålet är att 90 % av de kommunala bostadsbolagens flerbostadsfastigheter ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Hittills har detta uppnåtts för 86 % av de kommunala flerbostadsfastigheterna. Årets mål beräknas nås.

6 637 användare har använt e-tjänster för radon.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
Se kommentar	1600	3319	1464	1355	500

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
907	1399

Miljöbalken kap 9 Djurtillstånd

Målsättning:

Tillståndspröva ansökningar för hållande av orm, fjäderfä och lantbruksdjur inom detaljplanelagt område i enlighet med kravet i stadens hälsoskyddsföreskrifter.

Kommentarer: Objekt med tillsyn avser uppskattat antal ansökningar om tillstånd.

Nyckelindikatorer:

1) Andel tillstånd för orm, fjäderfä och lantbruksdjur som handläggs inom fyra veckor. Årsmål: 95 %.

Uppföljning:

Under perioden har 13 st tillståndsansökningar inkommit för hållande av djur. Samtliga har hanterats inom 4 veckor. Ett av dessa avser ormtillstånd och övriga gäller hållande av fjäderfä.

Tre klagomål angående rättor i fastigheter har startats. Handläggning pågår i samtliga ärenden.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
26	15	150	30	40	80

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
7	26

Miljöbalken kap 9 Övrigt arbete med hälsoskydd

Målsättning:

Besvara frågor från allmänheten, stödja övriga handläggare med expertkompetens som inte är hänförligt till specifikt ärende, storstadssamarbete, kontaktperson dricksvatten, elektromagnetisk strålning, jourbil, många nätverk till exempel hus- och ventilationsnätverket samt bassängbadsnätverket, Miljösamverkan Stockholms län, besvara remisser till centrala myndigheter.

Uppföljning:

Antal inkomna samtal till Kontaktcenter, KC, var tom 31 juli 6845 varav 6576 samtal besvarats av KC. Antalet inkommande samtal till KC ligger på samma nivå som förra året. Drygt 1600 KCH-ärenden (KCH=elektroniskt ärendehanteringssystem) har startats och skickats vidare till förvaltningen för hantering. Det är också i nivå med föregående år. Frågor via e-post har dock ökat något jämfört med förra året.

Vad gäller servicenivån gentemot stadens medborgare har 75 % fått svar på sin fråga direkt via stadens kontaktcenter, som har behörighet att gå in och titta i ECOS och kan därmed svara på enklare frågor rörande pågående ärenden. Av de resterande 25 % av frågeställningarna som skickas vidare till förvaltningen (hälsoskyddsavdelningen) via KCH-systemet har 46 % lösts inom 24 h, varvid återkoppling till medborgaren sker. Att en frågeställning är löst innebär huvudsakligen att medborgaren antingen har fått svar på sin fråga, blivit hänvisad till annan avdelning på förvaltningen, myndighet eller instans, eller att ett tillsynsärende initierats i ECOS.

Servicenivån på direktservicefunktionen har sjunkit jämfört med samma period föregående år. En betydande orsak till detta är den ökade inströmningen av nya olägenhetsärenden i ECOS via e-tjänsten. Dessa ärenden hanteras initialt i Direktservice som också hanterar inkommande e-post och ärenden rörande klagomål på störningar i bostäder via KCH. Detta påverkar även punktlighetsmålet "Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor", som för närvarande ligger på 95,7 % jämfört med normalt 100 %. För att kunna möta det ökade inflödet av ärenden kommer bemanningen av direktservicefunktionen att öka under hösten.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
		5700	0	4500	1200

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018

Miljöbalken kap 10 Kvicksilver

Inriktning:

Verksamheter där kvicksilver hanteras eller har hanterats. Tillsynen syftar till att, genom återkommande besök, söka säkerställa fortsatt god skötsel av amalgamavskiljare/kemikaliehantering hos tandläkare. Genom riktade insatser uppmantra till/förelägga om sanering av kliniker. För labbverksamheter och vårdinrättningar som ingår i branschen handlar det om att medverka till att verksamheternas egenkontroll fortsätter att utvecklas.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom utsläpp/spridning av kvicksilver reduceras så långt som möjligt.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom fortsatta uppmaningar/förelägganden säkerställa att amalgamsanering genomförs, bedömt antal ca 10 stycken. Avser påbörjade ärenden där sanering inte genomförts trots tidigare uppmaning/föreläggande, där slutrapportering inte skett etc
2. genom att hantera anmälda saneringar, dvs. förelägga om försiktighetsmått och följa upp slutrapporter av arbetena, säkerställa att dessa genomförs på bra sätt
3. genom inspektion av ca 80 tandvårdskliniker kontrollera, i första hand, egenkontroll och rutiner för amalgamavskiljning
4. genom granskning av årsrapporter och tillsynsbesök hos laboratorie- och vårdverksamheter kontrollera verksamheternas rutiner/egenkontroll
5. att hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc. i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

1) Andelen tandläkare som bedriver verksamhet i lokaler med avloppsrör som bedömts vara fria från kvicksilver. Årsmål 100 %. Drygt 97 % uppfyller nu målet.

Uppföljning:

- 1 & 2. Hittills i år har åtta anmälningar om sanering behandlats och fått förelägganden om försiktighetsmått
3. Hittills i år har 59 tillsynsbesök genomförts - målet bedöms nås
4. Pågår enligt plan - hittills har två verksamheter fått besök
5. Ambitionen uppfylls

Fortfarande förekommer anmärkningar på att klinikerna inte har årlig tömning av amalgamavskiljare. Även äldre avskiljare, med sämre funktion, påträffas vid tillsyn.

Avvikelsen i prognosticerade debiterbara timmar beror på att objekt fallit bort och branschens intäkter är därför lägre än budgeterat.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
439	90	780	660	100	20

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
470	600

Miljöbalken kap 10 PCB

Inriktning: Tillsynens syfte är att säkerställa att den sanering av PCB-haltiga golv- och fogmassor som föreskrivs i PCB-förordningen genomförs. Detta uppnås bl.a. genom information till berörda fastighetsägare och genom förelägganden om försiktighetsmått vid och inspektion av anmälda PCB-saneringar. Angivet antal objekt avser fastigheter med fogar där PCB-halten överstiger 500 mg/kg och därigenom omfattas av slutdatum för sanering/avlägsnande.

Målsättning: Tillsynen ska säkerställa att avlägsnandet av PCB-haltiga fog - och golvmassor sker i enlighet med förordningens bestämmelser.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom uppmaningar/förelägganden till fastighetsägare som fått dispens som löper ut under år 2018 säkerställa att sanering av PCB genomförs
2. genom att behandla anmälningar om sanering/förelägga om försiktighetsmått verka för att avlägsnandet av PCB sker med minsta möjliga negativ påverkan på omgivningen (bedömt antal, 20 st).
3. att ta emot och besvara PCB-inventeringar från alla fastigheter som är berörda av PCB-förordningen.
4. genom hantering av dispensansökningar verka för att sanering sker i enlighet med förordningens krav
5. att besvara förfrågningar från fastighetsägare, konsulter och entreprenörer avseende enskilda byggnaders status

Nyckelindikatorer: 1) Andelen fastigheter byggda mellan år 1956-1973 som är fria från PCB. Årsmål 100 %. I dagsläget är 91 % sanerade.

Uppföljning:

1. Samtliga berörda fastighetsägare har fått brev med info om att dispensen löper ut
  2. 15 anmälningar om sanering har behandlats. I likhet med tidigare år kommer det in ärenden som avser fastigheter som klassats som PCB-fria, sanerade etc varför antalet överstiger det som planerats utifrån kända registeruppgifter
  3. Endast ett sådant ärende har registrerats men kompletterande inventeringar kommer ofta in i samband med planerade ombyggnationer alternativt inför saneringar
  4. Två dispensärenden har hanterats. Det rör sig dels om ansökningar om förlängd dispensid, pga förändrade förutsättningar, och dels om dispenser avseende PCB som upptäckts nyligen (jfr punkt 2)
  5. En stadig ström av frågor kommer från konsulter - inte minst i samband med fastighetsöverlåtelse. Även enskilda fastighetsägare frågar då det visar sig att man inte har eget underlag när man får brev från förvaltningen om att det är dags att sanera.... Då dessa förfrågningar inte registreras kan inget antal uppges
- Avvikelsen i prognosticerade debiterbara timmar beror på att objekt fallit bort och branschens intäkter är därför lägre än budgeterat.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
69	30	714	714	0	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
320	600

Miljöbalken kap 10 Förorenad mark

Inriktning:

Tillsynen ska, genom råd och förelägganden, söka säkerställa att förorenade markområden saneras på ett från hälso- och miljösynpunkt bra sätt. Genom riktade undersökningar öka kunskapen om bl.a. historiskt förorenade områden.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att markområden används på ett sätt som inte innebär risker för hälsa och miljö.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom hantering av upplysningar om påträffade föroreningar resp. anmälningar om efterbehandling säkerställa att behövliga efterbehandlingsåtgärder vidtas. Antalet styrs utifrån och en ökad medvetenhet om frågan har stadigt ökat antalet. De senaste åren, 2014 och 2015, har 100-talet sådana ärenden och omfattningen bedöms vara oförändrad framåt.
2. genom att fortsatt delta i arbetet med förbättrad masshantering lokalt och regionalt minska branschens negativa miljöpåverkan
3. fortsätta att arbeta för att aktuella "ledningsföretag" tar fram masshanteringsplaner liknande den som Stockholm Vatten tillämpar.
4. genom fortsatt tillsyn över/bevakning av Ellevios arbete med avveckling/sanering av oljekabelnätet säkerställa att avveckling genomförs så snart som möjligt
5. delta i/stödja Exploateringsnämndens projekt för innovativ marksanering

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal upplysningar om förorenad mark. Uppföljning: 67 stycken hittills i år.
- 2) Antal anmälningar om efterbehandling. Uppföljning: 16 stycken hittills i år.

Uppföljning:

1. Det sker en stadig tillströmning av ärenden - hittills under året drygt 80 stycken en omfattning som varit relativt konstant de senaste åren
2. Förvaltningen har deltagit i de inledande mötena i det projekt - i syfte att identifiera platser inom staden som kan användas för masshantering - som drivs av Exploateringskontoret
3. arbetet med "ledningsföretagens" masshantering har fortsatt och nu finns ett utkast till infoblad till företagen
4. Ett tillsynsmöte för att följa bolagets arbete har genomförts. Vidare har två efterbehandlingsärenden hanterats.
5. Arbetet har påbörjats genom att Exploateringskontoret handlat upp en konsult för att sammanställa vilka alternativa metoder som kan komma ifråga.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
Reg saknas	Händelsestyrt	1501	631	860	10

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
577	650

Miljöbalken kap 14 Kosmetiska produkter

Målsättning:

Förebygga allergier och ohälsa genom att tillse att kosmetiska produkter som saluförs är rätt märkta och inte innehåller otillåtna ämnen.

Under 2018 planeras följande uppnås inom tillsynen:

1. Tillsyn på herrkosmetika hos ca 10 frisörer/barberare.
2. Under hösten påbörja ett tillsynsprojekt på frisörverksamheter, projektet fortsätter år 2019. Ca 5 st. inspekteras.

Kommentar: Det går inte att ange antal tillsynsobjekt eftersom dessa produkter säljs i ett mycket stort antal butiker.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade försäljningsställen utan allvarliga anmärkningar¹. Årsmål: 95% Utfall T2 2018: 47 %.

2) Andel inspekterade försäljningsställen utan övriga anmärkningar². Årsmål: 50%. Utfall T2 2018: 26 %.

¹Allvarlig anmärkning är innehåll av förbjudna ämnen, innehållsförteckning saknas, ansvarig person saknas, passerat hållbarhetsdatum, kraftigt felaktig innehållsförteckning.

² Övriga anmärkningar är t.ex. att varningstexter och produktens funktion inte är översatt till svenska.

Uppföljning:

1) Istället för tillsynen på herrkosmetika har ett projekt genomförts tillsammans med Plan- och miljöavdelningen. 17 gemensamma inspektioner har utförts i 17 butiker (apotek, livsmedelsbutiker och större kedjor). Hälsoskyddsavdelningen kontrollerade innehåll och märkning av de försålda produkterna (vilket redovisas nedan) och plan- och miljöavdelningen kontrollerade förekomsten av högfluorerade ämnen och mikroplaster i produkterna.

Totalt 14 % av verksamheterna hade brister. Hos fem verksamheter hittades produkter med otillåtna ämnen i innehållsförteckningen. Totalt 13 produkter med otillåtna ämnen hittades. Produkterna har efter besöken som regel plockats bort från sortimentet. Sex verksamheter sålde produkter utan innehållsförteckning, totalt påträffades 10 sådana produkter. Gäller främst produkter med små förpackningar såsom nagellack. 3 verksamhetsutövare sålde produkter utan märkning om ansvarig person (den tillverkare eller importör som har huvudansvaret för att de kosmetiska produkterna följer reglerna innan de släpps ut på EU-marknaden). 29 produkter utan svensk märkning för varningstexter påträffades.

2. 10 butiker/frisörsalonger har inspekterats. Tre av dem gällde uppföljning av klagomål på bristande märkning. Sammantaget sålde 60 % av verksamheterna produkter med allvarlig brist i form av att de saknar ansvarig person/ansvarigt företag inom EU.

Förvaltningen har hunnit med fler inspektioner än planerat eftersom de gått fortare att utföra.

Förvaltningen utför trots detta färre debiterbara timmar än budgeterat eftersom tid till del istället läggs på att utreda hur kyltorn kan inventeras - ett uppdrag som inte var med i budgeten.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara	Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
Se kommentar	23	703	253	200	250	90	164

Miljöbalken kap 14 Miljögifter i varor

Inriktning: Kampanjer med tillsyn och information till berörda verksamheter och aktörer om riskerna med kemikalier, kandidatförteckning, begränsningar/förbud mm. Huvuddelen av tillsynsaktiviteterna bedrivs inom det s k storstadssamarbetet där beslut ännu inte fattats om vilka projekt som ska drivas. Kommentar: Ett stort antal tillsynsobjekt kan vara aktuella. Går ej att precisera registrerat antal objekt. Antal med planerad tillsyn är ej känt.

Målsättning:

Målet för tillsynen är *dels* att ge företag som säljer kemiska produkter och varor med kemiska ämnen ökad kunskap kring de bestämmelser man måste iaktta och *dels* att ge konsumenter ökad kunskap om vilka regler som gäller och vilka rättigheter man har som konsument. Tillsynen, som huvudsakligen bedrivs i gemensamma projekt med Göteborg, Malmö och Helsingborg, utgår från barnperspektivet när tillsynskampanjer planeras. Normalt genomförs tre årliga tillsynskampanjer och exakt vilka fastställs kring årsskiftet. Ambitionen är, på sikt, att återkommande tillsyn ska kunna bedrivas inom området.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade försäljningsställen med allvarliga anmärkningar*. Årsmål: 0%. Se kommentar nedan.

* Exempel på allvarlig anmärkning är t.ex. innehåll av förbjudna ämnen eller att innehållsförteckning saknas

Uppföljning:

Varutillsynen bedrivs huvudsakligen inom ramen för det s.k. storstadssamarbetet.

Inom två av årets projekt, samtliga med fokus fluorerade ämnen, har inspektioner och varuinköp genomförts. Analys av varorna kommer att göras vid ett senare tillfälle då även det tredje av årets projekt genomförts.

Då analyserna, som utgör en viktig del i tillsynen och i värderingen av butikernas kunskap, ännu inte genomförts kan andelen anmärkningar ännu inte redovisas. Årets tillsynsprojekt har tema fluorerade ämnen. I delprojektet "Kosmetiska produkter, PFAS och mikroplaster", genomfört under våren, kontrollerades även ev. förekomst av mikroplaster då förbud mot dessa - vissa produkttyper - träder i kraft den 31 juli. I detta projekt var den vanligaste anmärkning brister i märkning.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
		670	50	605	15

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
108	150

Miljöbalken kap 14 Övrigt arbete med kemikaliefrågor

Inriktning:

Stödja övriga handläggare med expertkompetens, Kemilänken (regionalt samarbete), storstadssamarbete, omvärldsbevakning, utbildningar, Kemikalieforum, besvara remisser, besvara frågor från allmänhet mm, uppdatera hemsidan. Huvuddelen av tiden är inte tillsyn i meningen att arbetet riktas mot speciella objekt.

Målsättning: Tillsynen har som övergripande mål att störningar/omgivningspåverkan genom i första hand utsläpp till luft och bullerstörningar reduceras så långt som möjligt.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. genom att hantera anmälningar som gäller blästringsarbeten/taktvätt. Föreläggande om försiktighetsmått meddelas för att . Dryga tiotalet ärenden behandlades 2016 och antalet bedöms öka.
2. genom att behandla anmälningsärenden avseende spridning av bekämpningsmedel/förelägga om försiktighetsmått minimera negativ påverkan på omgivningen
3. att hantera remisser, från länsstyrelsen, avseende överlåtelse av "särskilt farliga kemiska produkter"
4. fortsatt arbete med att minska spridningen av mikroplast från konstgräsplaner

Uppföljning:

1. Fyra sådana ärenden har hanterats hittills i år
2. Sju ärenden har kommit in, varav fem avser bekämpning av områden inom oljehamnen.
3. Fyra sådana ärenden har kommit in
4. Diskussioner kring skötselrutiner, försiktighetsmått, journalföring förs med Idrottsförvaltningen. Fokus i detta sammanhang är att minimera spridningen av mikroplast från befintliga anläggningar samt att denna fråga uppmärksammas vid nyanläggning av planer. Samtidigt har miljöförvaltningen arbetat med att ta fram en rekommendation, som hanterar såväl mikroplastproblematiken som materialens kemiska innehåll, kring konstgräs och fallskyddsgummi som dock ännu inte antagits.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
		1425	40	1385	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
40	50

Miljöbalken kap 14 Cisterner

Målsättning:

Förebygga att brandfarliga vätskor läcker ut till mark och vattendrag. Cisternanordningar (cistern inklusive rörledning) ska kontrolleras regelbundet av ett ackrediterat kontrollföretag.

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal cisterner som tagits ur bruk under innevarande år.
- 2) Totalt antal cisterner i drift. Årsmål: Minska från dagens nivåer.

Uppföljning:

Under perioden 1 januari tom 31 juli 2018 har 39 anmälningar om att cistern tagits ur bruk inkommit och registrerats. Under perioden har det fattats 5 beslut om miljöstraffavgift. Totalt har 52 tillsynsärenden startats. Enligt förvaltningens register beräknas 689 cisterner vara i drift inom Stockholm Stad som är kopplade till fastighetsbeteckning och som hälsoskyddsavdelningen har tillsyn på.

Miljöförvaltningen har fortsatt ha ambitionen att öka miljönyttan av tillsynen och att öka antalet urbruksanmälningar genom råd om alternativa uppvärmningskällor till fastighetsägare för att minska oljeanvändningen och därmed minska risken för läckage till mark- och vattenområden. Uppmaningen som miljöförvaltningen skickar ut i samband med den återkommande kontrollen innefattar även information om att Stockholm stad rekommenderar att uppvärmning sker med antingen fjärrvärme eller bergvärme samt att man kan ta kontakt med kommunens energi- och klimatrådgivning för vägledning.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor har upphävts och fr.o.m. den 1 juli 2018 ersatts av NFS 2017:5. Förändringarna innebär att de tekniska kraven, installationskontroll och de periodiska kontrollerna kommer att styras enbart av MSB:s (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) nya föreskrift (som ersätter MSBFS 2014:5).

Behörig tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, dvs. nämnden, kommer fortsättningsvis få en kopia av verksamhetsutövaren på utförda kontroller enligt MSB:s föreskrifter för att myndigheten ska ha kontroll över vilka cisterner som finns inom respektive kommun och för att tillsynsmyndigheten ska kunna ställa ytterligare krav med stöd av miljöbalken, exempelvis när det gäller placering av en cistern vid nyinstallation samt bestämma hur en cistern ska omhändertas när den tas ur bruk. Den nya föreskriften innebär även att särskilda krav ställs inom vattenskyddsområde. Härutöver ska cisternägare även fortsättningsvis anmäla cisterner som tas ur bruk till behörig tillsynsmyndighet enligt miljöbalken för kontroll av att detta sker på rätt sätt.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
980	100	470	246	154	70

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
97	241

Miljöbalken kap 14 Köldmedia F-gaser

Målsättning: Minskad klimatpåverkan till följd av läckage av fluorerade växthusgaser. Förbereda digitalisering av register för köldmedieaggregat. Arbeta för att alla anläggningar som är skyldiga att rapportera in årlig kontrollrapport till miljöförvaltningen finns registrerade och lämnar in årsrapporten tid.

Under 2018 planeras följande uppnås i tillsynen:

1. Identifiera och registrera alla årsrapporter som inkommer.
2. Följa upp de årsrapporter som inte uppfyller kraven i förordningen.
3. Genom samarbete med t.ex. livsmedelskontrollen, fastighetsägartillsynen och värmepumpsgruppen lokalisera befintliga köldmedieanläggningar som inte finns i våra register.

Nyckelindikatorer:

1) Andel köldmedierapporter av registrerade objekt som inkommit per den 31 mars.

Årsmål: 85 %. Utfall T2 2018: 82 %

2) Andel köldmedierapporter av registrerade objekt som inkommit elektroniskt via e-tjänst. Årsmål: 20 %. Utfall T2 2018: 17,5 %

Uppföljning:

Registervård

Det omfattande registervårdsarbetet som inleddes i slutet av 2017 har slutförts och köldmedieregistret uppdaterades då med avseende på köldmedieanläggningar, utrustningar och operatörer.

Tillsyn ej inkomna köldmedierapporter för 2015 och 2016

Ej inkomna årsrapporter för 2015 och 2016 har följts upp i 225 ärenden, varav hälften hittills har åtgärdats. Miljösanktionsavgift kan inte påföras i dessa ärenden eftersom övergångsbestämmelser mellan gamla och nya köldmedieförordningen och miljösanktionsavgifter kopplade till denna saknas. I tillsynen kontrolleras dels att operatörerna har utfört läckagekontroller vilket är viktigt för att minimera utsläpp av klimatgaser dels att köldmedieanläggningar som skrotats, men där operatören inte meddelat miljöförvaltningendetta, nu är registrerade som skrotade i förvaltningens register.

Inrapportering och granskning av årsrapport 2017

82 % av köldmedieanläggningarna kom in med årsrapporten i tid och av dessa kom 17,5 % in via e-tjänsten.

Den nuvarande e-tjänsten stängdes den 6 april eftersom den i sin nuvarande utformning inte är anpassad till den nya förordningen. Diskussioner förs med svenska kyl- och värmepumpsföreningen om genomförande av en pilot av ett nytt elektroniskt inrapporteringssystem, som på sikt är nationellt.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
2195	2120	5969	4804	715	450

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
2050	4627

Miljöbalken kap 15 Avfall hälsoskydd

Målsättning:

Verksamhetsutövare ska ha en effektiv och miljöanpassad avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar.

Under 2018 utförs riktad tillsyn på restauranger som inte har matavfallsinsamling. Vid tillsynen granskas även fettavskiljningshanteringen och sortering av förpackningar. En del av de planerade inspektionerna initieras genom att Stockholm Vatten och avfall AB eller annan kontaktar miljöförvaltningen om missförhållanden i avfallshanteringen.

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal handlagda kompostanmälningar.
- 2) Andel inspekterade verksamhetsutövare som fått anmärkning på avfallshanteringen.
- 3) Andel VU som inför matavfallsinsamling. Årsmål: 25 %.

Uppföljning:

Totalt planerades ca 250 st inspektioner att genomföras under året. Årets mål kommer inte att nås. Årsprognosen är att 200 inspektioner kommer att genomföras. Detta beror på personalbortfall samt handläggning av ökat antal klagomål avseende nedskräpning.

Under perioden har 123 st inspektioner genomförts på restauranger och caféer för att granska verksamheternas avfallshantering gällande möjlighet till matavfallsinsamling, utsortering av förpackningar, att verksamhetsutövarna lämnar hushållsavfall till någon av stadens upphandlade entreprenörer samt lämnar övrigt avfall till entreprenörer med tillstånd att transportera avfall. Tillsynen fortgår löpande under året, men på grund av personalomsättning finns det indikationer på att årets mål inte kommer att nås. Uppföljningsgraden på tillsynen är i dagsläget 58% (64 st) vilket innebär att verksamhetsutövaren fått anmärkningar som drivs vidare.

Från och med 2018 ställer förvaltningen inte längre krav på utredning om matavfallssortering vid tillsyn. Verksamhetsutövarna uppmanas att utföra utredning och kontaktuppgifter till verksamheter som förvaltningen inspekterar och bedömer har möjlighet att införa sortering skickas till SVOA för vidare handläggning. Totalt har ca 2% (2 st) verksamheter infört matavfallsinsamling under perioden. Målet att 25% av de besökta verksamheterna ska påbörja matavfallsinsamling förväntas inte kunna uppnås. En anledning bedöms vara avsaknad av krav på obligatorisk utsortering av matavfall som många andra kommuner redan infört. Sådana krav kan ställas i renhållningsordningen med stöd av avfallsförordningen (2011:927). Totalt har 146 tillsynsärenden avslutats under perioden. Det finns i nuläget 101 pågående tillsynsärenden. Förvaltningen har dessutom 12 st pågående ärenden gällande klagomål på bristfällig avfallshantering och nedskräpning. Under året har 13 sådana klagomålsärenden avslutats. Ett flertal ärenden kan komma att startas under året för fastighetsägare och verksamhetsutövare som helt saknar abonnemang för hushållsavfall, har bristande avfallshantering eller orsakar nedskräpning. 2 st dispensansökningar gällande frytyrfett, som Stockholm stad klassar som hushållsavfall, har inkommit och 1 har handlagts under perioden. Det finns indikationer på att fler liknande ansökningar kommer att behöva hanteras under året. Hittills i år har det kommit in 9 st ansökningar angående kompost. Samtliga har hanterats inom sex veckor.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara	Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
	250	1345	529	666	150	386	478

Miljöbalken kap 15 Återvinningsstationer

Målsättning: Återvinningsstationerna ska möjliggöra återanvändning och återvinning. Olägenheter i form av nedskräpning och buller vid återvinningsstationer ska begränsas.

Nyckelindikatorer:

1) Brister (nedskräpning och överfyllnad) som identifieras i tillsynen av ÅVS:er i samband med inspektioner av städ- och tömningsrutiner ska ligga under 5 % .

Uppföljning:

Till hösten planerar miljöförvaltningen att ha två tillsynsveckor på stadens återvinningsstationer. Fokus under våren har varit att hantera inkommande klagomål från stadens medborgare. Miljöförvaltningen har handlagt inkommande klagomål gällande nedskräpning, fulla behållare samt dumpningar gentemot FTI som verksamhetsutövare. Miljöförvaltningen har bland annat begärt in stadschema, information om tömningsfrekvenser samt information om tömning/städning utförts enligt informationen som framgått av FTI:s hemsida för rättelse vid försenade tömningar.

FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB) har anordnat två samrådsmöten under perioden, där miljöförvaltningen närvarat på ett av samråden. I övrigt har FTI, trafikkontorets upplåtelseenhet och Stockholm Vatten och Avfall närvarat. Diskussionsämnen har bestått av inkommande klagomål/klagomålsstatistik, eventuella omplaceringar av stationer, bygglovsfrågor, FTI:s projekt med test av åtgärder för att se vilka åtgärder som fungerat mest effektivt och entreprenörsaspekten. I förvaltningens dialog med FTI har det bland annat kommit fram att FTI haft möten med sina entreprenörer om städ- och tömningsrutiner, exempelvis har FTI påmint om att entreprenörerna ska ta med skräp som hamnat utanför behållaren för den fraktionen de tömmer för att problemet med omkringliggande skräp ska minska.

Klagomålshanteringen tillsammans med de fyra årliga samrådsmötena med FTI bidrar sannolikt positivt till arbetet för att minska nedskräpningsproblematiken på återvinningsstationerna som medborgarna lämna klagomål på.

Den 28 juni 2018 beslutade regeringen om förordningsförändringar om producentansvaren för förpackningsavfall och fastighetsnära insamling. Senast 2025 ska hushållens förpackningsavfall hämtas av producenterna utan avgift, vid bostaden eller nära bostaden (fastighetsnära). Regeringen har även beslutat om ett delmål, till 2021 ska 60 procent av hushållen ha erbjudits fastighetsnära insamling och till år 2025 ska målet vara uppfyllt.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
245	125	600	490	70	40

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
24	485

Miljöbalken kap 15 Båtklubbar

Målsättning:

Båtklubbar ska ha en god egenkontroll avseende bl.a. avfalls- och kemikaliehantering. Tillförsel av biocider från båtbottnfärger till mark och vatten ska upphöra i Mälaren och minska i Östersjön. I tillsynen med avseende på utfasningen av biocidhaltiga båtbottnfärger granskas bland annat båtklubbens rutiner för tvättning av båtar, rutiner för underhåll, policy för användning av båtbottnfärger och klubbens utfasningsplan för båtar målade med biocidfärger.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade verksamheter som kräver uppföljning efter inspektion.
- 2) Andel inspekterade båtklubbar i Mälaren med skriftlig utfasningsplan av biocidfärger.
- 3) Andel inspekterade båtklubbar med skriftlig avfallshanteringsplan.

Uppföljning:

15 inspektioner av 28 planerade är utförda. Resterande 13 kommer att utföras under hösten. Planen bedöms kunna hållas. Förvaltningen deltar aktivt i det nationella och länsövergripande samarbetet gällande informationsspridning och utfasning av båtbottnfärger innehållande biocider.

Förvaltningen har även förmedlat en anmodan till samtliga båtklubbar om att inkomma med uppgifter avseende blästring av båtskrov. Blästring är en av de tre saneringsmetoder som är tillämpliga för att ta bort gammal biocidfärg. På grund av risken för läckage av förorenade partiklar till omgivande mark och vatten vid blästring behöver blästringen utföras på ett yrkesmässigt sätt. Genom att granska båtklubbarnas egenkontroll för blästring och utöva tillsyn när blästringen sker på uppläggningsplatserna, kan förvaltningen säkerställa att saneringsarbetet utförs på ett miljömässigt säkert sätt. Närmare 10 båtklubbar kommer att blästra båtskrov i höst och förvaltningen planerar att oanmänt inspektera dessa klubbar.

Ant reg. tillsyns-objekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
51	28	640	153	287	200

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
80	150

Miljöbalken kap 15 Rivningstillsyn

Inriktning:

Tillsyn avseende avfall, särskilt farligt avfall, som måste/bör tas om hand på särskilt sätt, vid rivning av fastigheter.

Målsättning: Målet för tillsynsaktiviteterna är att öka medvetenheten om kraven på/behovet av avfallssortering. Antalet ärenden styrs utifrån men 30 – 40 nya ärenden har startats årligen de senaste åren.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel rivningsärenden där avfallshanteringen redovisas enligt Sveriges Byggindustriers mall (mål 100 %)
- 2) Andel rivningsärenden där (plan)glas sorteras ut
- 3) Andel rivningsärenden där gips sorteras ut
- 4) Andel rivningsärenden där CFC-haltigt material sorteras ut. Det finns ännu ingen uppföljning av detta.

Uppföljning:

Endast två nya rivningsärenden har startats. Förvaltningen planerar att under hösten besöka ett antal av de större byggherrarna för att genom information/diskussion söka förbättra planeringen av - och genomförandet av - framtida rivningar.

Ett ärende från fjolåret, som startade som ett klagomål på buller och damning, har fortsatt genererat väldigt mycket arbete då störningarna fortsatt under byggperioden och byggherren överklagat förvaltningens beslut om försiktighetsmått.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
200-300	40+	348	198	150	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
27	180

Miljöbalken kap 15 Övrigt arbete med avfall

Inriktning:

Diverse övrigt arbete avseende avfallsområdet, dvs. farligt avfall, CFC, elektronikavfall, producentansvarsområdet mm. Stödja övriga handläggare med expertkompetens, omvärldsbevakning, utbildningar, besvara remisser, besvara frågor från allmänhet, politiker mm, uppdatera hemsida och annat infomaterial. Deltagande i regionala utvecklingsprojekt som masshantering etc. Huvuddelen av tiden är inte tillsyn i meningen att arbetet riktas mot speciella objekt.

Målsättning:

Arbetet omfattar dels att bedriva tillsyn riktad mot hantering av avfall som inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen och dels att delta i eller initiera projekt som driver utvecklingen framåt eller lyfter aktuella problem. En viktig del är utvecklingsprojekt, på olika nivåer, där exempel som Stocket, regionalt masshanteringsprojekt och projekt kring snöhantering kan nämnas.

Målet är att avfall ska hanteras och omhändertas korrekt. Förutom de direkta miljö- och resurshanteringsaspekterna påverkar avfallshantering, i vid bemärkelse, också ofta dagvatten och därigenom våra vattenförekomster. Området har således en tydlig koppling till arbetet med åtgärdsprogrammen för vatten men även – vid nedskräpning/dumpning – bäring på visionen om en ren och vacker stadsmiljö.

För år 2018 innebär detta följande produktionsmål:

1. Besvara länsstyrelseremisser avseende tillstånd till avfallstransport
2. Hantera ärenden avseende nedskräpning
3. Utöva tillsyn på objekt som inte omfattas av den återkommande miljöbalkstillsynen, t.ex. koppark, avseende risk för vattenförorening

Uppföljning:

Förfrågningar från allmänhet, den egna samt andra förvaltningar besvaras kontinuerligt. Ärenden som handlar om felaktig hantering av avfall, som dumpning, nedskräpning och nedgrävning hanteras inom området. Förvaltningen försöker genom kontakter med trafik- och exploateringskontoren förbättra avfallssituationen i stadens industriområden.

50 remisser från länsstyrelsen avseende tillstånd till avfallstransport har hanterats hittills i år.

Informationsblad kring hantering av schaktmassor, fr.a. riktat till fastighetsägare och entreprenörer, har färdigställts.

Nio nedskräpningsärenden har diarieförts under året, till detta kommer klagomål som bara vidarebefordrats till t.ex. stadsdelsförvaltningar utan att de diarieförts.

Tre ärenden avseende rening av vatten från koppark pågår, Statens Fastighetsverk är ägare.

Förvaltningen har arbetat vidare med frågan om hur appen Tiptapp, en tjänst där privatpersoner kan få sitt hushållsavfall hämtat, ska betraktas/hanteras. Inriktningen är att beslut ska fattas efter sommaren.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
		1294	36	1258	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
8	30

Strålskyddslagen Solarier

Målsättning:

Minska smittspridning och uppkomst av hudcancer orsakat av solarieanvändning. Detta sker genom kontroll av att anläggningarna uppfyller gällande bestämmelser. Fokus i tillsynen är att kontrollera hygienrutiner och att godkända rör används.

Under 2018 ska följande utföras inom tillsynen:

1. Handläggning av nyanmälningar.
2. Inspektion av ca 11 solarier inom riktad tillsyn.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade solarier med godkända rör i samtliga solariesängar. Årsmål: 100% Utfall T2 2018: 46 %

Uppföljning:

1) Fyra nyanmälningar om solarieverksamhet har inkommit varav två efter uppmaning från miljöförvaltningen i samband med den riktade tillsyn som utförts under våren.

2) Inom den riktade tillsynen har åtta solarieverksamheter inspekterats och dessutom har fortsatt handläggning skett i fyra ärenden från tidigare års tillsyn. Två av de besökta solarieverksamheterna behövde inte någon uppföljning efter inspektionen. Hos övriga verksamheter var de vanligaste bristerna som krävde uppföljning att exponeringsschema saknades, att det inte var möjligt att följa rekommenderade soltider, att det var möjligt att sola längre än 15 minuter när solariet var obemannat eller att solariet var utrustat med felaktig rörskylt eller att rörskylt saknades.

Miljöförvaltningen har förelagt sju av verksamheterna att inkomma med redovisning av att åtgärder gällande bristerna har vidtagits, två verksamheter har fått förelägganden förenat med vite och en verksamhet har förlagts med förbud förenat med vite. Tre tillsynsärenden har kunnat avslutas efter inkommen redovisning av att åtgärder vidtagits för att undanröja de bristerna. Resultatet av utförda inspektioner visar att tillsynsbehovet är stort. Endast 46 % av de inspekterade solarieverksamheterna hade godkända rör i samtliga solariesängar.

I och med vårens tillsyn har 55 av de 57 solarieverksamheter som finns i kommunen fått tillsyn mellan åren 2015-2018. De återstående två verksamheterna kommer att inspekteras under hösten 2018.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
57	11	220	70	100	50

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
60	70

Smittskyddslagen Legionella

Målsättning:

Förhindra smittspridning och att stödja Smittskyddsinstitutet vid konstaterad smittförekomst. Fokus ligger på att utreda källan till smittan. Cirka 3-5 fall utreds årligen.

Nyckelindikatorer:

Inte aktuellt

Uppföljning:

8 legionellafall har inkommit under året. I fyra av de åtta fallen har smittkällan kunnat spåras. I samtliga fall kunde smittan spåras till bostaden.

Till nämndsammanträdet i april skrevs ett tjänsteutlåtande om kyltornsutbrottet sommaren 2017. Miljöförvaltningen arbetar under året med att utreda möjligheten till att göra en inventering av kyltornen i kommunen. En PM om detta är under framtagande. Efter utbrottet 2017 har tre uppföljningsmöten hållits med Smittskydd Stockholm, Folkhälsomyndigheten, Länsstyrelsen och Naturvårdsverket med fokus på hur lärdomarna från detta utbrott kan användas och hur man kan förhindra att ett sådant utbrott sker igen. En vetenskaplig artikel har skrivits i samarbete mellan Karolinska Institutet, Karolinska Universitetssjukhuset, Folkhälsomyndigheten, Smittskydd Stockholms läns landsting och miljöförvaltningen om utbrottet där fokus var på hur helgenomsekvensering användes för att säkerställa källan till utbrottet. Artikeln presenterades med en poster på ECCMID konferensen i Madrid 21-24 april där förvaltningen deltog tillsammans med Smittskydd Stockholm. Artikeln ska även presenteras på ESGLI konferensen i Lyon 28-29 augusti och även där deltar förvaltningen tillsammans med Smittskydd Stockholm.

Ett MSL-projekt gällande legionella har påbörjats och ett uppstartsmöte hölls i juni. Deltagarna önskade mer utbildning om kyltorn så ett möte med information/föreläsning om kyltorn planeras till september. Ett förslag om införande av registreringsplikt för kyltorn har lämnats till miljödepartementet.

Fler debiterbara timmar kommer att levereras än budgeterat.

Objekt och planerade tillsynstimmor

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
		159	9	100	50

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
58	62

Lagen om internationella hot mot människors hälsa Karantän och sanering

Målsättning:

Förebygga införsel av objektburen smitta i landet via anländande fartyg i internationell trafik. Saneringsintyg utfärdas enligt lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Nyckelindikatorer:

1) Andel saneringsintyg, utan anmärkning på fartyget, som utfärdas. Årsmål: 100 %.
Utfall T2: 100 %.

Uppföljning:

Hittills har 8 saneringsintyg utfärdats, alla utan anmärkning.

En upphandling av saneringsberedskap vid utbrott av allvarlig smitta genomförs under året i samarbete med nästan alla övriga kommuner i länet. Förhoppningsvis kan ett avtal slutas med en entreprenör under hösten.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
	6	300	50	100	150

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
37	50

Tobakslagen

Målsättning:

Tillsyn avseende rökfria skolgårdar sker i samband med tillsyn på skolor, se även under fliken Skolor och förskolor. Förebygga passiv rökning vid restaurangbesök genom följande insatser. Handlägga klagomål gällande rökning på offentliga lokaler inomhus dit allmänheten har tillträde. Informera verksamhetsutövare om bedömningsgrunderna för tillsynen i samband med remissförfaranden gällande alkoholtillstånd samt vid inspektioner av restauranger. Egeninitierad tillsyn i samband med jourbilstillfällen och när förvaltningen av annan anledning är ute och inspekterar.

Kommentar:

Tillsynstiden för rökfria skolgårdar registreras på skolor och förskolor.

Nyckelindikatorer:

Inte aktuellt

Uppföljning:

I årets verksamhetsplan för enheten Inomhusmiljö finns det 50 planerade tillsynstimmar avsatta för tobakstillsynen med avseende på tobaksrökning i lokaler för allmänna ändamål, däribland inbyggda uteserveringar. Detta är 30 tillsynstimmar mer än under föregående år. Tillsynen kommer i huvudsak att gå ut på att hantera inkommande klagomål samt att utreda tips som kommer in från andra myndigheter och medborgare. Under året har förvaltningen utöver detta planer på att bedriva riktad tillsyn på ett tiotal verksamheter med uteserveringar. Under det första halvåret 2018 har det initierats ett klagomålsärende. Det har utöver detta kommit in tips som medför att minst sex ärenden kommer att initieras under året. Miljöförvaltningen har utöver den rena tillsynen under året deltagit i konferensen Rökfritt Sverige 2025 som anordnades av Folkhälsomyndigheten. I början av 2019 träder en ny tobakslagstiftning i kraft vilken troligtvis innebär att antal rökfria miljöer utökas.

Eftersom det inte är möjligt att ta betalt för denna typ av tillsyn enligt tobakslagen finns ingen debiterbar tid planerad.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
	0	50	0	0	50

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018

Sprängämnesperkursorer

Målsättning:

Regelverk för produkter som innehåller vissa kemiska ämnen. Dessa ämnen kallas i sammanhanget för sprängämnesprekursorer och syftet med reglerna är att minska möjligheterna till tillverkning av hemgjorda sprängämnen. Målsättningen är att genom information om och tillsyn över reglernas efterlevnad i detaljhandeln säkerställa att reglerna följs.

Tillsynen ute i butik samordnas med tillsyn över särskilt farliga kemiska produkter och märkningsbestämmelser för kemiska produkter (se kap 14)

Antalet faktiska tillsynsobjekt är inte känt. Tillsynskampanj som genomförts under 2017 kommer att ge ökad klarhet i hur många som faktiskt hanterar dessa produkter.

Rapport över 2017 års tillsyn redovisas under 2018.

Nyckelindikatorer:

1. Andel butiker som följer föreskrifterna. Årsmål 100%. Se utfall under uppföljningsdelen nedan.

Uppföljning:

Den tillsyn som genomfördes under slutet av år 2017 har utvärderats och bedömningen är den viktigaste delen information till handlarna - upplevelsen var att det fanns brister i kunskapen. Samtidigt minskar antalet tillståndsansökningar till MSB vilket tyder på ett minskat behov av aktuella produkter och därigenom sannolikt färre butiker som säljer dessa kemikalier.

Nedlagd tid inom området särredovisas inte utan arbetet sker samordnat med övrig kemikalie- och varutillsyn.

Objekt och planerade tillsynstimmar

Ant reg. tillsynsobjekt 2018	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
		30	0	30	0

Levererade direkt debiterbara timmar T2	Prognos på årsutfall 2018
0	0